

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. KEDD, június 12.

156. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

KÖZBESZÓLÁS

A politikai élet a parlament szombati eseményeinek hatása alatt áll. Mindenki pártkülömbőség nélkül a parlamentáris presztizsnek csorbulását látja a történetekben, de a felelősség és ódium kérdését természetesen pártokra megosztva ítéli meg a közvélemény. Kormánykörökben arra hivatkoznak, hogy a parlamenti elnökségnek föltétlenül gondoskodnia kell a tanácskozás rendjéről és a törvényhozó munka folytonosságáról. Ha tehát az ellenzék szembeheverkedik a többségi határozaton alapuló elnöki intézkedésekkel, az elnök nem tehet egyebet, mint hogy a házszabályokban megállapított lehetőségekhez folyamodik. Ezzel szemben az ellenzék hatalmi tulkapásnak, erőszaknak mondja a zárlatú képviselők kizárását és az ellentéteket elmérgesítő provokációnak azt a módot, ahogyan az ismételt elnöki felhívásnak nem engedelmességek képviselőket eltávolították. Aki párt-szempontra felülemelkedve szemléli ezt a harcot és igyekszik objektív ítéletet alkotni, az a probléma magyát annak eldöntésében találja meg, hogy van-e egyáltalán szükség az államkormányzás parlamentáris formájára, vagy nem. Ha igen, akkor végső esetben nem szabad visszariadni a többségi elv megvédésének konzekvenciáitól. Ha nem, akkor minek vesztegetik a drága időt a színjátékok szakadatlan sorozatára?

Más lapra tartozik, hogy kívánatos és célszerű-e a házszabályok rigorózus alkalmazása, ami az ellenzék szenvedélyeit a végletekig feszítheti. Az oppozíciónak az a hivatása, hogy kritikát gyakoroljon, feltárja a hibákat és ellenőrző szerepének betöltésével a többségi akaratot szabályozza. A többség bölcs önmérséklettel szokta elviselni az ellenzéki temperamentum kitöréseit, mert ha módjában is áll a tumultuózus jeleneteknek gátat vetni, a nyugodt munkához szükséges atmoszféra érdekében lehetőleg tartózkodnia kell az energikusabb eszközöktől. A parlamenti szabadság biztosító szerepe a felgyülemlett elégtelenség erupcióinak megelőzésére. A kizárás és annak foganatosítására a karhatalom igénybevétele mindaddig aggályos, míg más, enyhébb módszer is kínálkozik a parlament munkaképességének megővésére. Az ellenzék azonban nemcsak hirdette, hanem tettekkkel is igazolta, hogy nem engedi dolgozni a parlamentet és így e tekintetben semmit sem kockáztatott a kormány, amikor elhatározta, hogy a törvényhozás produktivitását szigorú rendszabályokkal bástyázza körül.

Az osztrák népgyűlésen elhangzott a válasz arra a vádra, hogy a parasztdemokrata koalíció a parlamentáris lényegét tagadja, mert nem akarja magát alávetni a többségnek. Az ellenzék eszerint csak abban az esetben hajlandó tiszteletben tartani a többségi elvet, ha a többség tiszta választásokon jön létre. De elképzelhető-e a tiszta választásoknak olyan kritériuma, amelyet a legyőzött fél fenntartás nélkül respektál? A vereséget szenvedett pártoknak megvan az a privilégiumuk, hogy sebeiket a választásokat vezető kormány önkényének hangoztatásával borogassák. A többségi elv érvényének feltételül a választások tisztaságát szabni, függetlenül az igazolóbizottság és minden más törvényes fórum minősítésétől: felhatalmazást jelent a mindenkori ellenzék számára, hogy ki-

választások tisztaságát szabni, függetlenül az igazolóbizottság és minden más törvényes fórum minősítésétől: felhatalmazást jelent a mindenkori ellenzék számára, hogy ki-

vonja magát a többségi elv kötelezései alá. Ez pedig nem lehet érdeke egyetlen pártnak sem, amelynek esélye van arra, hogy előbb-utóbb kormányra kerüljön.

Még júniusban összeül a román ellenparlament

A román nemzeti parasztpárt újból felveszi a harcot a Bratianu-kormány ellen

Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt vezetői vasárnap Maniu Gyula elnöklésével fontos értekezletet tartottak, amelyen megállapították az ellenparlament megnyitásának módozatait és elhatározták, hogy június végéig ok-

vetlenül egybehívják és megnyitják az ellenparlamentet, még akkor is, ha Bratianu miniszterelnök parlamentje addig nem ülne össze. A nemzeti parasztpárt határozata óriási izgalmat kelt politikai körökben, mert

az ellenparlament egybehívása kiszámíthatatlan következményekkel járhat és olyan forradalmi megmozdulása a parasztpártnak, amelynek bizonyára súlyos kihatásai lesznek az egész román politikai életre.

A parlament hétfőn rátérhetett a napirendre

Megkezdtek a Szubotics Dusan volt igazságügyminiszter ellen benyújtott vádindítvány tárgyalását — A keddi ülésen már Radics István is megjelenik Az ellenzék választásokat akar

Kedvező hírek érkeznek a londoni kölcsöntárgyalásokról

Beogradból jelentik: A kormány és az ellenzék között a harc változatlanul folyik és egyik részről sem történt lépés az elmérgesedett helyzet szanálására. Politikai körökben

Hétfőn sokat beszéltek a választások lehetőségéről

és különösen ellenzéki oldalán hangoztatták, hogy csak választásokkal lehet kiutat nyerni a jelenlegi áldatlan helyzetből. Pribicevics Szvetozár és Radics István osztrák beszédeikben kijelentették, hogy a kormány ellen a legélesebb harcot fogják folytatni úgy a parlamentben, mint a parlamenten kívül. A parasztdemokrata koalíció nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a jövő vasárnapi szászai népgyűlés minél imponzánsabb legyen.

A kormánykörök élénken foglalkoztatja az ellenzék taktikája és a kormány szemére veti a parasztdemokrata koalíciónak, hogy haremadora sokszor az állam érdekeit is sérti.

A kormány el van szánva arra, hogy minden parlamentáris eszközt felhasználjon az obstrukció letörésére. Kormánykörök hangsúlyozzák, hogy a választások kiírására semmi szükség nincs, mert a parlament munkaképes.

Jól informált helyen úgy tudják, hogy Markovics Bogdán pénzügyminiszter kedvező jelentéseket küldött a kölcsön állásáról

és egyes meg nem erősített hírek szerint a kormány már hozzájárult ahhoz, hogy a pénzügyminiszter a kölcsön-szerződést aláírja.

A Perics Ninkó ellen benyújtott vádindítványról az ellenzék részéről kijelentették, hogy ez csak előjáték azoknak a vádindítványoknak, amelyeket a kormány összes tagjai ellen fognak benyújtani.

A parlamenti harc a keddi nap folyamán újabb momentummal lesz érdekesebb, amennyiben hétfőn járt le Radics István kizárása és Radics kedden megjelenik a parlament ülésén.

Hétfőn híre járt, hogy a földművespárt, amely a parasztdemokrata koalícióval csak laza kapcsolatban állt, ezentel szorosabb együttműködést fog folytatni a parasztdemokrata koalícióval. Ennek a hírek ellentmond az a körülmény, hogy Jovanovics Jován, a földműves párt

elnöke meglátogatta Davidovics Ljubát és másfél óráig tanácskozott vele.

Jovanovics Jován hír szerint arra kérte Davidovicsot, hogy igyekezzék a kormányt az ellenzékkel szemben engedékenyebb álláspontra bírni.

A parlament ülése

A parlament hétfői ülését délelőtt tíz órakor nyitotta meg Perics Ninkó elnök. A jegyzőkönyv felolvasása után Lázics Vojta földművespárti kifogásolta, hogy a jegyzőkönyv nem adja pontosan vissza a szombati eseményeket. Ezután Vidler Vetyeszláv független demokrata kijelentette, hogy nem hat, hanem kilenc csendőr jött be szombaton a terembe. Az elnöknek — mondotta — nyilatkoznia kell arról, hogy miért rendelt el zárt ülést. A jegyzőkönyvben nincs feltüntetve, hogy a karzatokat kiürítették és az újságírókat eltávolították.

Pribicevics Szvetozár szólalt fel ezután és szintén pontatlannak mondotta a jegyzőkönyvet. Sem a miniszterelnök, sem a belügyminiszter, sem a külügyminiszter nem volt az ülésen, holott a jegyzőkönyv szerint a hadügyminiszter kivételével a kormány minden tagja jelen volt. A parlament titkára hozzájárult a jegyzőkönyv ilyenértelmű módosításához, amit a Ház meg is szavazott.

Maček Vlatko, Drjevic Szekula és Koszanovics Száva szoltak még hozzá a jegyzőkönyvhöz, amelyet ezután előgádkak.

Vádindítvány Perics Ninkó ellen

Felolvasták ezután az ellenzék vádindítványát Perics Ninkó elnök ellen. A vádindítvány a következőképpen hangzik:

— Az alkotmány 91-ik és 92-ik szakasza értelmében Perics Ninkó volt közoktatásügyi miniszter ellen a következő vádindítványt tesszük:

— Perics Ninkó, mint közoktatásügyi miniszter megsértette az alkotmány 9-ik, 10-ik és 96-ik szakaszát egy 8859. számú

1927 július 2-án kiadott rendeletével, amellyel a horvát-szlovén autonóm tankönyvkiadó társaságot feloszlatta és azt állami kezelésbe vette. Erre a miniszternek semmiféle felhatalmazása nem volt. Ennek a társulatnak 1906-ból származó autonómiaja van, amelynek további fennmaradását az alkotmány és a törvények biztosítják. A miniszternek ez a ténykedése a miniszteri felelősségről szóló törvénybe ütközik és ezért kérjük, hogy Perics Ninkót e törvény alapján vonja a parlament felelősségre.

Pribicevics Szvetozár szólalt fel ezután:

— A szombati események alkalmával — mondotta — több képviselő immunitását megsértették. Amikor ugyanis a csendőrök bejöttek a terembe, akadtak képviselők, akik a kivezetendő képviselőket támogatták abban, hogy ellentárlanak a csendőrségnek. Ezeket a képviselőket félrelékték, ami az immunitás megsértése. A kérdés kivizsgálására bizottságot kell kiküldeni.

Beszéde továbbí folyamán Pribicevics Grol Milán közoktatásügyi minisztert támadta, aki szerinte tetlenül nézi a parlament megcsufolását.

Végre a napirend

Perics Ninkó válaszolt Pribicevicsnek, majd áttértek a napirendre és megkezdtek a Szubotics Dusan volt igazságügyminiszter ellen benyújtott vádindítvány tárgyalását.

Drjevic Szekula volt az első szónok. Hosszu jogászai fejtegetésekkel bizonyította, hogy Szubotics Dusan volt igazságügyminiszter jogtalanul hagyta üresen egy évig a semmitörvényes elnöki állá-

sát csak azért, hogy oda ismét vissza-kerülhessen.

Az elnök az ülést fél egykor berekesztette és annak folytatását délután öt órára tűzte ki.

A délutáni ülés

A délutáni ülésen Drljević Szekula folytatta beszédét. Hivatkozott arra, hogy Magyarországon a Fehérvári-kormány idején, amikor a kormánytagjai bementek a parlament ülés-termébe, a képviselők tintatartókkal dobálták meg őket. Miután a Fehérvári-kormány nem boldogult a parlamenttel, egy ezredet küldtek a képviselőházba.

Pribicević: Oda ezredet küldtek, ide közsendőroket küldenek.

Hadija Gyura: Szemtelenég, ahogy maga beszél!

Pribicević: Az szemtelenség, ahogy maga beszél!

Drljević további beszéde alatt Markovics Pera építésügyi miniszter és Pribicević között éles szóváltásra került sor. Pribicević azt mondta, hogy nagy ügyetlenséget követett el, amikor a liberálisokat a porból magához emelte. Markovics Pera építésügyi miniszter hevesen tiltakozott Pribicević kijelentése ellen. Dr. Krnjević Juraj és Macsek Vlatko beszéltek ezután.

Macsek Vlatko beszéde után Kosztics Milán dr. független demokrata szólalt fel, akinek felszólalása után az elnök berekesztette az ülést és folytatását kedden délelőttre halasztotta.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács hétfőn délelőtt a parlament miniszteri szobájában ülést tartott, amelyen főleg az ellenzék magatartásával foglalkoztak. Szóba került egyes többségi képviselőknek az a követelése, hogy az ellenzék néhány tagjával szemben az államvédelmi törvény alapján járjanak el. Elhatározták, hogy Pavlovics Sztojadin házszabálmódosító javaslatát revideálni fogják.

A minisztertanács este ismét ülést tartott, amelyen a külföldi kölcson ügyét tárgyalták.

Szubotikai panoráma

Részeg ember a kávéházban

A részeg ember féltizenkettő felé botorkált be a hátsó áitón. Szerényen és csendesen dülöngélt, evet-kettőt pislogott a szokatlanul éles világitástól, aztán szabályosan, ahogy egy részeg emberhez illik, beleesett a legközelebbi székbe.

— Pfiuj, részeg... — undorodott egy etonos hölgy a szomszéd asztalnál. — Na ez is szégyelhetné magát.

— Hallatlan, már ide se lehet beülni, — méltatankodott egy cvikkeres a bal háromtól és megvetése jeléül levettette a cvikorkét.

— Látja kérem, mégis csak van eszük azoknak az amerikaiaknak — nyelvelt tovább az etonos és úgyanezt a nyelvet józan piros málnaszörpben mártogatva meg...

— Pro... pro... protekció kéne ide is...

— Prohibició kérem — javította ki szerényen a cvikkeres.

— Persze, proibició...

— Magyarul szárazság — jegyezte meg szakszerűen valaki. — Száraz Amerika.

A részeg ember nem nagyon törődött a közfelháborodással. Gyönyörű gondolatai lehettek, mert szelíden és boldogan mosolygott, néha pedig álmodozva lehunyta a szemét.

A pincér a részegembernek kijáró kötelességgel vette fel a rendelést.

— Féllitert — suttyogta alig hallhatóan a részegember — féllitert vöröset.

— Csöndesebben kérem, csöndesebben, — figyelmeztette csupa megszokásból a pincér, pedig a részegember direkt a fülebe sugta neki a féllitert.

De az nem is figyelte a pincérre. A zene már megérezte a részegembert és kezdett neki játszani. A részeg kétszer odamosolygott a primhegedűre és kitarólán

kokottál a schlagwerkessel

— ... csak az enyém, csak az enyém

— danolta elborultan a szomoru tangól.

... zenyém — mondta még hozzá prózában. A folytatás momentán nem jutott eszébe szegénynek azért inkább a poharát emelte magasra és ráköszöntötte a muzsikára.

— Prozt! — szolt fel a schlagwerknek a részegember és felhajtotta a bort.

Azután tetőtől-talpig gondosan megvizsgálta az üres poharat. Megforgatta, megkopogtatta, majd kinyújtott karral maga elé tartotta és félig lehunytt pillával hosszan szemlélte. Amikor mindezzel készen volt, a tükörrre nézett. A nagy tükörrre, amely szemben állt vele. Szakértő szemmel méregette a távolságot.

— Biztosan beletrafálok — próbálta szüggerálni magát.

De mégsem lehetett egészen megnyugtató efelől, mert tovább kalkulált. Végre is a kabátgombjait vette elő.

— Igen, nem; Igen, nem; Igen...

Szerencsére a legfelső gombja hiányzott a részegembernek és kijött az igen.

— Juuj...! — sikoltotta el magát az etonos hölgy, amikor a borospohár át-süvitte a levegőt.

— Kidobni — üvöltött a cvikkeres. A részeg ember búsan belenézett a tükörrébe.

— Nem tráfáltam el — sajnálkozott és csendesen elővette a pénztárcáját.

— Kidobni — tanácsolta másodszer is a cvikkeres.

A pincér felvett egy poharat és oda-tette a részeg ember asztalára.

— Kicsit balra tessék célozni — sugta oda neki bizalmasan — miért nem téccett nagyobb svungot venni kérem. Nem nehéz dolog kérem.

És olyan szemrehányóan nézett rá, hogy a részeg ember lesütötte a szemét. Nagyon szégyelte magát.

(de jó)

Borzalmas részletekben bővelkedik a németországi vasuti katasztrófa A súlyos szerencsétlenség okát még nem tudták megállapítani

Berlinből jelentik: A Nürnberg és Salzburg között vasárnap hajnalban történt vasuti katasztrófánál szörnyűbbet nem ismer a német birodalmi vasutak története. Amint hitelesen megállapították, a katasztrófának eddig huszonnégy halottja és hét életveszélyes sebesültje van.

A töltésről lezuhant vasuti kocsik romjai közt még mindig folynak a mentési munkálatok, amelyek nem egyszer megdöbbentő felfedezésekre vezetnek.

Az egyik vasuti kocsi romjai közül kimentettek egy utast, aki holttestek közé volt bekelve,

egy asszony pedig annak köszönhetten megmenekülését, hogy utitársai közé szorult, akik közül kettőt agyonlapított a vasuti kocsi teteje.

A vasuti katasztrófa okáról a vasuti szakértők még nem mernek vé-

leményt mondani.

Annyi kétségtelen, hogy a pálya rendszerben volt és a szerencsétlenség egyetlen magyarázata csak az lehet, hogy

a váltó elmozdult beállított helyzetéből.

A birodalmi vasutak igazgatósága hétfőn jelentést tett közzé, amelyben közli, hogy

hoha kézzelfogható bizonyítékok még nincsenek, alaposabban látszik az a feltevés, hogy bűnös kezek okozták a szerencsétlenséget.

Bár egyelőre annak sem tudják a magyarázatát adni, hogy miért következett volna el a münchen-frankfurti D-vonat ellen merényletet.

Hétfőn dében szakértőbizottság szállt ki a helyszínre, amely igyekszik világosságot deríteni a súlyos katasztrófa rejtélyes okaira.

Elindulok a Déli Sarkra — mondotta Amszterdamban Wilkins kapitány

Beszélgetés a sarki repülővel a schipholl repülőtéren, akibizik az „Itália“ megmentésében és meteorológiai állomások akar felállítani a Déli Sark vidékén

Amszterdam, június.

E napokban egy Junkers-gép keringett néhány percig Amszterdam fölött, aztán simán leszállt a schipholl repülőtéren. Amszterdam észre sem vette ezt a gépet, hiszen annyian repülnek ide-oda a hollandi ég alatt és Amszterdam most Uruguayra és Argentínára figyel.

Wilkins kapitány érkezett és Eielson hadnagy, akik átrepültek az Északi Sarkot. Az újságok szinte titokban tartották ezt az érkezést, nem akartak ünnepelet rendezni Wilkins tiszteletére. Talán a Nobile árnyaira gondoltak a Spitzbergák fehér mezői közt, talán éppen Wilkins nem akart ünneplést. Csak látogatni jött Berlinből, hamar a kontinensen repülget és talán tárgyalni valakivel...

Nem volt hivatalos üdvözlés és nem volt éljenző tömeg. A D-1280-as gép csöndben leszállt Schiphollba és amikor megjelent a hágesón egy szikár, mosolygó ur, a repülőtér parancsnoka tisztelt és köszöntötte a Sark repülőt. A mosolygó ur valami köszönetet mondott és a szárnyak között nem egészen udvariassághól hozzátette:

— Eljöttünk megnézni a valóban fejlett hollandi repülőtechnikát, amelyről már olyan sokat hallottunk.

Jöttek a fotografusok és Wilkins elébük állott mosolyogva Eielsonnal. Megszokta már. A kapitány negyven éves lehet, szikár arca sötétbarnára festődött és nyugodtan, izgalom nélkül néz előre éles szemével. A beszéd nem kenyeré, csak akkor szól, ha pontosan hozzáintézik a kérdést. És lehetőleg röviden felel. Az első benyomás: nem politikus.

A lunchroomban könnyű uzsonna várja, egy pohár pezsgőt iszik. Amikor leteszi a poharat, egyszerű szavakkal felém fordul:

— What do you want to know...

Jönnék a kérdések, jönnék a rövid feleletek.

— Mit mondjak újat? Alaszkából a Spitzbergákra röpültem, ennyi az egész és erről Önök is tudnak. Összel Panamából Ausztrália legdélibb részére utazom és a mostani előkészületek és tervek szerint talán november elsőjén indultok a Déli Sarkra.

— A Csendes Óceán legdélibb és eddig ismeretlen részét akarjuk megismerni és megrajzolni a térkép precíz vonalait. A Déli Sark vidékén egy hatalmas, kétezer méteres pártrész lehet, ezt szeretnénk belerajzolni a térképbe.

— Más terveink is vannak. Kutatásunkat ki fogjuk terjeszteni a meteorológiai állomásokra néző is. Legfőbb célunk, hogy olyan pontok után kutassunk, amelyek alkalmasak a meteorológiai állomások felállítására. Szükség van ezekre az állomásokra, hiszen a sarki tengernek óriási befolyása van az időjárásra. Ha ezeket az állomásokat sikerül jól elhelyezni, nem tartom lehetetlennek, hogy az időjárást egész földrészekre hónapokkal előbb lehet megállapítani. Hogy ennek pedig mi a jelentősége, azt szükségtelenül találok részletezni.

Egy újabb pohár pezsgő. Ez idő arra, hogy újabb kérdések jöjjenek.

Amszterdamból Antwerpenbe repülő, ahol néhány előadást tartok — szigorúan tudományos környezetben — a

sarki repülésről. Később el kell látogatnom Londonba, majd hajóra szállunk és Newyorkba utazunk. Ezután megteesszük az utolsó előkészületeket a déli sarki útra.

Valaki Point Barrowot említi. A kapitány minden túlzás és minden önhitt be-képzeltség nélkül mondja:

— Ott kénytelen voltunk leszállni és hosszú hónapokig éltünk egy hatalmas jégtáblán. A tábla később elszakadt a parttól a dühöngő viharban. El voltunk készülve a legrosszabbra; amikor véletlenül találkoztunk a természetlen vihar közben egy expedícióval. Ez még 1927-ben volt, azóta átrepültünk már a sarki földről.

Wilkins most a hollandiai Fokker-gyár igazgatójához hajol. Csöndesen beszélgetünk, aztán felragyog az arca. A lunchroom benfentesei arról tudnak, hogy a Fokker-gyár egy új gépet ajándékozott a sarki repülőeknek.

Az autók már indulnak a város felé. Bucsuzól az „Itália“ nevet említem és Nobile tábornokét.

— Rendületlenül hiszem, hogy még meg lehet menteni az Itáliát. Gondoljék el uraim, mi hónapokig usztunk reménytelenül az elszakadt jégtábla hátán irány, cél és lehetőség nélkül...

Valaki újabb kérdést tesz. — És ha elpusztulnak?...

Wilkins kapitány mereven, szinte szigorúan, az elszánt hőlcsek és nemrettegő hősök büszke határozottságával mondja: — En ősszel elindulok a Déli Sarkra!

Az autók megindultak a város felé. (V)

Az udvari etikett miatt bontotta fel Primo de Rivera eljegyzését

Titkos harc a spanyol király és a diktátor között

Madridból jelentik: Primo de Rivera miniszterelnök eljegyzésének felbontásáról Madridban a legkülönbözőbb hírek keringenek. Hogy ezekből mi igaz, azt senkisé tudja bizonyosan, csak annyi tény, hogy a diktátor már nem vőlegény. Spanyol arisztokrata körökben azt beszélnek, hogy Primo de Rivera menyasszonya súlyosan megsértette az udvari etikettet és ez háragította meg a miniszterelnököt annyira, hogy felbontotta eljegyzését.

Primo de Rivera menyasszonya nemrégiben elutazott Salamancába egy udvari fogadóestre, ahol jelen volt XIII. Alfonz király legidősebb leányával, Beatrice hercegnővel és Primo de Rivera is. A miniszterelnök menyasszonya hivatalosan jelent meg a palotában, de ezzel még nem érte be, hanem a király és a hercegnő közelébe férközött és általában csöppet sem udvarkezes viselkedésével általános feltűnést és megbotránkozást keltett. A királyt kinosan lepte meg a nő viselkedése és bosszuságát és megütözését nem is leplezte. Primo de Riverát, aki életének nagy részét az udvarnál töltötte, talán még jobban felháborította menyasszonyának viselkedése, mint a királyt és még ugyanaznap este szakított jegyesével, akinek most le kell mondan a nagy ambíciójáról, holott már eddig is számos kitüntetés érte, így többek közt egy kis spanyol városa tiszteletbeli polgármesterévé választotta.

Nagy feltűnést kelt Primo de Rivera egy nyilatkozata, amelyben kijelenti, hogy kormányzata rövidesen megüli öt-éves jubileumát, de el van tökélve arra, hogy a jelenlegi rendszert a következő öt évben is minden változtatás nélkül fenntartja, miután a kormány a néphez és a királynak teljes bizalmát bírja.

A diktátornak eredetileg az volt a szándéka, hogy az ősz folyamán lemond, miután betérjesztette az új alkotmánytervezetet, Alfonz király azonban kategórikusan kijelentette, hogy semmi körülmények között sem egyezik bele a tervezett alkotmányreformba.

Ebből kitűnik, hogy a kulisszák mögött tovább folyik a harc a király és a diktátor között, akinek rendszere most kétségtelenül súlyos krízisen megy keresztül. Valószínű, hogy Spanyolországban a legközelebbi időben érdekes belpolitikai bonyodalmak következnek be.

Nobile közölte az Itália katasztrófájának izgalmas részleteit

A léghajó a sűrű ködben összeütközött egy jégheggyel és leszakadt a kosara, amelyben Nobile nyolc társával foglalt helyet — A léghajót ezután elsodorta a szél és többi hét utasával egy másik jégtömbre került — Az expedíció két különvált csoportja hatalmas mozgó jégtömbökön van egymástól nagy távolságra és nem tudnak egymásról semmit — Az expedíció valemennyi tagja életben maradt — A mozgó jégtömbökről rendkívül nehéz lesz az északsarki utasokat elszállítani, bár a kutyaszánok már elég közel vannak hozzájuk

Remélik, hogy néhány napon belül megmenthetik Nobilet és társait

Kingsbayből jelentik: A *Citta di Milano* rádiókészüléke vasárnap este 20 óra 37 perctől kezdve több újabb jelzést fogott fel, amelyek kétségtelenül az Itáliától erednek. Az egyik rövid jelentés teljes bizonyosságot hozott és így szól: — Az Itália beszél 86—897.

Ez a titkos szám, amelyben Diaggi, az Itália távirásza megállapodott a *Citta di Milano*-val. A következő rádiótávirat meghatározta az Itália utasainak pontos tartózkodási helyét, a további jelzéseket azonban nem lehet kibetűzni, aminek az lehet csak a magyarázata, hogy az Itália leadókészülékének gyenge az akkumulátora.

Sikerült rádióösszeköttetést létesíteni az Itáliával a *Braganza* hajóról is, amelynek küldött táviratában

Nobile közli, hogy az északi szélesség 80. foka és 15. perce és a keleti hosszúság 22. foka alatt van, Foin sziget közepében. A *Braganza* ezidőig befagyva vesztegel, körülbelül 80 kilométerre Nobile táborától, de mozdulni nem tud. A hajón azonnal felszerelték egy kutyaszánexpedíciót és remélik, hogy a kutyaszánok, amelyeket prémvadászok irányítanak, néhány napon belül elérik az Itália utasait.

Az a hely, ahol az Itália utasai tartózkodnak, az örök jég világához tartozik és

vényhe években sem közelíthető meg hajón augusztus előtt.

A *Citta di Milano*-ról a *Hobby* jégtörőhajó is utasítást kapott, hogy igyekezzen jégmentes vizet keresni Nordostland északi partja közelében, hogy a fedélzetén lévő négy repülőgép startolhasson. A *Hobby*-n lévő kutyaszánok három csoportban indulnak és minden szán elé öt sarki kutya van fogva.

A *Hobby* kapitánya reméli, hogy a kutyaszánok a százötven kilométeres utat négy nap alatt fogják megtenni.

Egy szenzációhajászó bécsi lap hétfőn már azt a hírt közölte, hogy hétfő délután kutyaszánokkal már el is érték Nobile tartózkodási helyét, ez a hír azonban nem felel meg a valóságnak.

Berlinen át érkező kingsbayi jelentés szerint a *Citta di Milano* vasárnapi rádióbeszélgetése az Itáliával simán folyt le, légköri zavarok nélkül. Diaggi, az Itália rádióállomása közölte, hogy

az expedíció tagjai két nagy jégtömbön vannak egymástól nagy távolságra és nem is látják egymást.

Mindkét jégtömb nagyon messze van a szárazföldtől és az egyik jégtömböt a szelek járása a part felé hajtja. Ilyen körülmények között

a szárazföldtől nagy távolságra levő mozgó jégtömbökön tartózkodó északsarki utazók elszállítása nagy nehézségekbe fog ütközni.

Mint Rómából jelentik, a tengerészeti minisztériumhoz érkezett legújabb jelentés szerint

az Itália katasztrófája olyan módon következett be, hogy a léghajó kosara elvált a törzsétől. A kosárban Nobilet kívül nyolcan tartózkodtak, míg az expedíció másik hét tagja a léghajó burkolatának talapzatán maradt.

A kosár lezuhant, míg a léghajó burkolatát a szél tovább vitte és a ka-

tasztrófa színhelyétől körülbelül 30 kilométernyire keletre szállt le.

Az expedíció két részét áthatolhatatlan jég választja el.

A Nobiletől elsodort héttagú csoport két tudósból, egy hajótechnikusból, három gépészből és egy újságiróból, a *Popolo d' Italia* Lago nevű munkatársából áll. A léghajó burkolatán is voltak élelmiszerek, fegyverek és takarók, úgy hogy az expedíciónak ez a része sem szenved különösebb nélkülözést.

A léghajó kosara a lezuhanásnál darabokra tört és az utasok közül ketten lábtörést szenvedtek, Nobile azonban sértetlen maradt.

A továbbcsodort csoportról nincsenek jelentések, mert az expedíció e részének nincs rádióállomása. Az a jégtábla, amelyen Nobile és nyolc társa várja a szabadulást, északnyugati irányban mozog. A *Citta di Milano* orvosai szikratáviratot

küldtek Nobilenek, amelyben különböző orvosi tanácsot adtak sebesült társai kezelésére nézve.

Mint Milanóból jelentik, a *Corriere della Sera* közli Nobile tábornok szikratávirón küldött leírását az Itália hajóöröszéről, amelynek oka a vihar és a sűrű köd volt.

Amint a léghajó már közeledett a Spitzbergákhoz, a vihar eltérítette utirányától és utasai a ködben elvesztették a tájékozódást. Nobile látta, hogy már nincs elegendő benzine a Spitzbergák csucsainak átrepülésére és ezért társaival folytatott rövid tanácskozás után elhatározta, hogy kényszerleszállást fog végezni. Ez a leszállás halálos veszedelemmel járt volna, mert minduntalan félt volt, hogy a léghajó alváza jéghegyekre ütközik és a gondolák darabokra törnek. Az Itália hirtelen ért földet és olyan erővel ütődött a jégsziklákhöz, hogy csak a pneumatik-tömlőknek köszönhető

menekülését, de

az a gondola, amelyben Nobile volt kificenedmagával, az összeütközés következtében levált az Itáliáról, az így megöngyebbedett léghajót pedig a másik három gondolával a szél felkapta és tovább sodorta.

A léghajó burka több helyütt szétszakadt és sísteregve tódult ki belőle a gáz, majd az Itália percek alatt eltűnt Nobile szemelő.

Jelentette Nobile azt is, hogy elsodort hét utitársáról nincsenek pontos értesülései, de nem aggódik miattuk, mert vejük maradt az élelmiszerek és a fegyverek egy része, úgyhogy vadászhatnak és ruhájuk is van bőven.

Nobile és társainak megtalálása örömmámorba ejtette az egész olasz népet, de ez az öröm nem zavartalan, mert

az a három főnyi olasz expedíció, amelyet még a múlt hét első napjaiban küldtek Nobile felkutatására, reménytelenül eltűnt.

Előbb az olasz földrajzi társaság, majd a tengerészeti minisztérium értesítette a pápát az öröndetes hírről, hogy az Itália eltűnt utasait sikerült a rádió útján felkutatni és a szentatya a következő szavakkal fogadta az örömhírt:

— Adassék hála Istennek!
A pápa azonnal magánkapolnájában ment, ahol buzgón imádkozott.

Vasárnap összegyűltek Nobile tábornok feleségénél az északsarki expedíció többi utasainak hozzátartozói, nagyrészt asszonyok és gyerekek, hogy itt várják be a Kingsbayből érkező újabb híreket és leírhatatlan volt az örömük, amikor megérkezett az a jelentés, hogy újból sikerült rádióösszeköttetést létesíteni az Itália utasával és hogy megmentésük most már biztosra vehető.

Vérbefulladt az agrárrevízió Martonoson

Véresre verték az agrárrevíziós bizottság elnökét és egyik tagját — Az agrárreform-miniszter táviratilag felfüggesztette a revíziót

Martonosról jelentik: Véres események játszódtak le szombaton Martonos községben. A martonosi urbéri földközösség felosztott birtokán akarták az agrárrevíziót végrehajtani, de

az agrártelepek ellenálltak és véresre verték a revíziós bizottság elnökét és egyik tagját.

Martonos község a harminc év óta folyó urbéri pört 1914. évben elvesztette. A kuria kötelezte a községet, hogy adja át az urbéri vagyont a közbirtokosságnak. 1928. elején alakult meg Eremics Luka földbirtokos elnöke alatt az ugynevezett Urbériana Zajednica, amely átvette az urbéri birtokok kezelését.

A birtokból az agrárreform minisztérium kiosztott négyszáznegyven holdat dobrovoljacok és telepek közt. A közlegelő ezzel tetemesen megkisebbedett és azonfelül az állattenyésztés majdnem lehetetlenné vált azáltal, hogy ezekkel

a parcellákat részekre osztották, a legelőt és az állatokat az egyik legelőre osztották a másikra csak ezeken a parcellákon lehetett volna keresztülhajtani, amit azonban az új tulajdonosok megakadályoztak.

Ugy a község, mint az urbérik kérték a földművelésügyi minisztert, hogy a parcellákat vegyék vissza a telepekétől. A felosztást a noviszadi megyei agrárhivatal rendelte el és a földosztás ellen a beogradi agrárigazgatósághoz felebbezték. Az igazgatóság megerősítette a felosztást, mire az érdekeltek az agrárreform minisztériumhoz fordultak, amely azonban még nem hozott határozatot. Két héttel ezelőtt megjelent a községben az agrárrevíziós bizottság, Dimitrijevic Mihajlo, az agrárreform minisztérium megbízottja vezetése alatt.

A bizottság három napi vizsgálat után Noviszadra utazott. Junius harmadikán újból visszatért a revíziós bizottság és magukkal hozták a kész határozatot. A helybeli szegény szerb földművesek úgy értesültek, hogy a határozat szerint a nekik kiosztott kiseréti területből körülbelül kétszáz holdat elvettek a már bevetett területtel együtt, állítólag azért,

hogy tehermentesítsék a közlegelőt és a kétszáz holdat felosszák a dobrovoljacok között.

Szerdától szombatig nagy csapatokban jelentek meg az érdekeltek a községi háznál és

izgatott és fenyegető hangon követelték a bizottságtól, hogy adja ki nekik a határozatot, hogy megtudják, igaz-e, hogy elvették földjeiket.

A határozatot azonban nem hirdették ki és

a nép ellenszenvé lassanként a közbirtokossági szövetséget ellen fordult,

mert ennek tulajdonította a földjétől állítólag megfosztott tömeg a föld elvételét. Szebenji Péter, Kovács Elek és Biro József urbéri tagokat a községi háznál a zajednica hivatalában pénteken inzultáltak és Bakalics községi bíró lakásának ablakait bevették. Szavics Szvetisláv községi jegyzőnek nagy nehezen sikerült az elkeseredett tömeget megnyugtanni azzal, hogy küldöttséget menesztene a minisztériumhoz és a jegyző addig is minden lehetőséget elkövet, hogy a határozatot ne hajtják végre. A tömeg a jegyző szavaira békésen szétoszlott.

Szombaton azonban már a kora reggeli órákban — mintegy százan — újból összegyűltek a községi háznál a községi háznál és ingerülten követelték

a határozat kihirdetését.

Kijelentették, hogy ha a határozat ellenük szól és a határozat értelmében át kellene adniuk a termést.

erőszakkal is megakadályozzák a határozat végrehajtását.

Nem sokkal később mintegy tíz földműves behatolt a községi házára és felvilágosítást kértek Dimitrijevic agrárrevíziós bizottsági elnöktől arról, hogy mi van a határozatban. Közben

éles szóváltás keletkezett a csoport és Dimitrijevic revíziós bizottsági elnök között, akit többen közreloptak és őt és Radojkovic Zsivojin noviszadi agrárhivatali gazdasági inspektort is úgy összeverték, hogy futva kellett menekülniük

a közelben levő dr. Pruskov Vjatyeszlav községi orvos vendéglőjébe. Dimitrijevic a füle mögött és a homlokán szenvedett könnyebb sérüléseket.

Radojkovic a tarkóján sebesült meg súlyosan,

öt centiméter hosszú, három centiméter széles sebet az orvos kötözte be.

A véres botrányról jelentést tettek a szentai főszolgabírói hivatalnak, az agrárrevíziós bizottság pedig eltávozott a községből. Az agrárreform minisztérium szombaton délután sürgönyileg felfüggesztette az agrárrevíziós bizottság határozatának végrehajtását, mire a községben teljesen helyreállt a rend.

Kölcsöntajánlott fel Noviszadnak a budapesti angol-magyar bank

Noviszadról jelentik: Hétfőn reggel két bankár érkezett Noviszadra. Löbl Alfréd Párisból és Lukács László, az angol-magyar bank budapesti intézetének helyettes-igazgatója a két pénzügyember.

A két bankár fölkereste Lakics János helyettes polgármestert, akivel közölték, hogy az angol-magyar bank hajlandó nagyobb beruházási kölcsönt

adni Noviszad városnak, amelyből meg lehetne építeni a vásárcsarnokot, a csatornázást, tisztviselő és munkáslakásokat és renbe lehetne hozni az uccakövezéseket. A helyettes polgármester megadta a szükséges felvilágosítást a pénzügyembereknek, akik még pár napot Noviszadon töltenek és ez idő alatt át tanulmányozzák a város beruházási programját.

A guduricai plébános sajtópöre

A semmitőszék felfüggesztette a támadó cikk szerzőjének büntetését

Noviszadról jelentik: A semmitőszék hétfőn foglalkozott Tetz János guduricai kereskedő sajtópörével, amelyet Weber Péter guduricai plébános indított, mert a kereskedő a vrsaci Volks-wille című lapban támadó cikket írt ellene. A belacrkvai törvényszék a múlt év októberében öthavi fogságra és kétezzer dinár pénzbüntetésre ítélte Tetz Jánost és a felelősséget bíró bíróság is jóváhagyta az ítéletet.

A semmitőszék most szintén jóváhagyta az ítéletet, de annak végrehajtását felfüggesztette. A büntetés felfüggesztésének indokául a semmitőszék megállapítja, hogy Tetz János a cikket a jó szándékkal írta, hogy a guduricai katolikus hitközség kebelében dúló harcoknak véget vessen és a békét megteremtse.

A bácskai tartomány megkezdte az utépitést

A tartomány közgyűlése közel egy millió dinárt szavazott meg utépitésre

Szomborból jelentik: A bácskai tartománygyűlés hétfőn folytatta tavaszi rendes közgyűlését.

A közgyűlésen a még le nem tárgyalta szabályrendeletek és a pénzügyi bizottság által beterjesztett és a választmány által jóváhagyott 1928. évi pótköltségvetés került tárgyalásra. A pótköltségvetésben van beállítva a koszarcsicsevői mintagazdaság április elsejétől december harmincegyedikéig terjedő költségvetése. A kiadás a birtokokra 1.085.724 dinárt, a bevétel pedig 807.810 dinárt tesz ki. A szubotica inas-otthonra 440.606, a gyermekmenhelyre 498.575, a trachomás gyermek-otthonra 203.838 kiadás, vagyis összesen 1.0670.019 dinár van felvéve. A folyó évben a tartományi tisztviselők lakbérpótléka címén 379.000, a palánkai út javítására 100.000, mezőgazdasági célokra 90.000 dinárt irányoztak elő.

A délutáni közgyűlést négy órakor nyitotta meg dr. Manojlovics Vladislav elnök. Napirend előtt Imhoff József, aki Pálics József és Merzweiler Antal, aki dr. Nagy Ödön helyére került be a tartományba, letették az esküt. Imhoff, akit annak idején a vajdasági parasztpárt listáján választottak meg, kijelentette, hogy a tartomány német klubjához csatlakozik, amelynek vele tizenkét tagja lett. Ezután áttértek a napirendre, amelynek első pontja a nép felvilágosítását szabályozó rendelet jóváhagyása volt. A tervezethez Kličin Mita a tartományi választmány elnöke, Udicki Szvetozár szubotica demokrata, Nikolic István, Regelye István radikálisok szóltak hozzá. Vita akörül támadt, hogy elfogadják-e az eredeti szabályrendelet-tervezetet, amely szerint a nép felvilágosítását szolgáló egyesületek támogatására minden község annyi dinárt vesz fel a költségvetésbe, ahány lakosa van a községnek. **A közgyűlés ezt a tervezetet fogadta el.**

Ezután a pénzügyi bizottság terjesztette elő jelentését, amelyek közül legfontosabb az utépitési tervezet volt. Dr. Jokovics Dusan a pénzügyi bizottság elnöke ismertette a tervezetet, amely szerint kiépítik a Szombor-Vrhasz-sztabarbecseji tartományi és a Szombor-Bezdan-batinali országutakat. Az utépitéshez egymilliókétszáz ezer dinárra van szükség. A javaslat körül nagy vita keletkezett. Palásthy Ödön dr., azzal fogadta el a tervezetet, hogy az utépitést minél előbb kezdjék meg, mert már régen el kellett volna kezdeni. Jeizel Henrik a közlekedésügyi bizottság vezetője válaszolt Palásthy-nak és bejelentette, hogy ezeket az utakat a tartomány ez év április elején vette át az államtól és fizikai lehetetlenség többet produkálni, mint amennyit a közlekedésügyi bizottság produkál. A közgyűlés Jeizel választást helyesléssel vette tudomásul. Regelye Iván radikális támada Jeizelt a közlekedési osztály vezetőjét és Palásthy

Ödönt az építészeti bizottság tagját, azt kifogásolva, hogy azok favorizálják a magyar és német községeket az utépitésnél. Követelte, hogy a főbbi utakat is hozzák rendbe, különösen a Noviszad

felé vezető utakat. Kličin Mita felszólalása után Jeizel válaszolt Regelye-nak és kérte a közgyűlést, hogy az utépitésből ne csináljanak se nemzetiségi se pártpolitikai, mert az tisztán gazdaság-

politikai ügy.

A közgyűlés végül 850.000 dinárt szavazott meg az utépitésre. Ezután áttértek a pénzügyi bizottság többi javaslatának a tárgyalására.

Elrendelték a szubotica Jugó-ügynökség tulajdonosának előállítását

Kocsis Kálmán ellen család miatt tettek feljelentést — Baranyai földmunkások a németországi munkástoborzás újabb áldozatai — A Jugó Agentura a rendőrség tilalma ellenére is folytatta a munkástoborzást

A szubotica rendőrségen hétfőn délután bűnügyi feljelentést tettek Kocsis Kálmán, a szubotica Jugó-Agentura tulajdonosa ellen. A feljelentés szerint Kocsis több baranyai földmunkástól pénzt vett fel azon a címen, hogy elősegíti Németországba való kivándorlásukat. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és miután

a feljelentés adataiból megállapították, hogy család forog fenn, elrendelték Kocsis Kálmán letartóztatását.

A Jugó-Agentura, amelynek a Pasicscseva-ucca 9. számú házban van az irodája, még február közepén felhívásokat tett közzé, amelyek szerint Németországban mintegy tízezer munkásra van szükség és minthogy ott nem áll elég munkaerő rendelkezésre, a külföldről akarnak munkásokat toborozni. Az ügynökség felhívásában közölte azt is, hogy Jugoszláviából a Németországba szállítandó munkásokat egyedül a Jugó-Agentura toborozhatja és ezért mindazok, akik ki akarnak menni Németországba földmunkásoknak, vagy napszámosoknak, haladéktalanul jelentkezzenek az ügynökség irodájában. Tekintettel arra, hogy a Vajdaságban nagy a munkanélküliség, a felhívás élénk visszhangra talált és tömegesen jelentkeztek munkanélküliek Kocsis Kálmánál, az ügynökség tulajdonosánál, Németországba szóló szerződésük aláírása végett. Kocsis Kálmán minden jelentkezőtől kétszáz dinár előleget vett fel a szerződés aláírásakor, a szükséges iratok beszerzésének költségeire, azonban a németországi munkaszerződés ügye bűnügyi utra terelődött. Kiderült ugyanis, hogy a Jugó-Agentura teljesen illetéktelenül toboroz munkásokat és az sem felel meg a valóságnak, hogy a munkástoborzásra a beogradi német konzulátus adott volna felhatalmazást, amelyre Kocsis Kálmán felhívásában hivatkozott. A rendőrségen tömeges feljelentés történt annak idején a Jugó-Agentura ellen. A rendőrség az akkori nyomozás folyamán előállította Kocsis Kálmánt és felvilágosításokat kért tőle afelől, hogy milyen megbízatás és milyen engedélyek alapján szerződött munkásokat Németországba. Kocsis Kálmán kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy teljesen jóhiszeműen járt el és a jelentkezőktől kapott előlegeket bankban helyezte el, a minnek igazolására felmutatott egy betétkönyvecskét is. Egyben kijelentette, hogy amennyiben a rendőrség nem engedélyezi a további munkástoborzást és nem válik lehetővé a jelentkező munkások kiszállítása, nyomban visszafizeti a jelentkezők pénzét. Erre elengedték Kocsist a további eljárást.

Kocsis Kálmán ezután megkezdte a tárgyalásokat ügyfeleivel és miután a legtöbb ügyfelel sikerült kiegyeznie, a befizetett összegek egy részét visszatérítette.

Ugyanebben az időben a beogradi német konzulátus hivatalos közleményt tett közzé, amely szerint Németországban nincs munkahiány és így a konzulátus nem is adott semmilyen ügynökségnek megbízatást külföldi munkások toborzására.

Ezzel egyidejűleg a szubotica rendőrség szintén hivatalos uton közölte, hogy a legszigorúbban megtiltja jugoszláviai illetőségű munkások külföldre való szállítását és minden ilyen munkástoborzásra előbb a rendőrségtől kell engedélyt kérni.

A Jugó-ügynökség akkor látszólag be-

szüntette a munkástoborzásokat, amint azonban utólag kiderült ez csak látszat volt, mert

Kocsis Kálmán továbbra is szervezte a munkáskivándorlást, csupán vadászterületet változtatott és a Bácskából az elszigetelt Baranyába tette át székhelyét.

Május 10-ikén kezdte meg ismét a Németországba jelentkező munkások összeírását és

husz baranyai földmunkástól vett fel pénzeket azon a címen, hogy a németországi kivándorláshoz szükséges okmányokat beszerzi.

Bisztrician István batinali földmunkással lépett összeköttetésbe, akit megbízott azzal, hogy Baranyában szedje össze mindazokat a munkásokat, akik hajlandók kimenni Németországba. Bisztrician kérésére Kocsis írásban küldött részletes felvilágosítást és május 10-iki keltezéssel a következő levél érkezett Bisztrician címére:

Tekintetes Bisztrician Kálmán urnak! Levelét csak ma kaptam meg, így csak ma válaszolhatok. Mellekelve küldök egy felvilágosítást a németországi munkásügyről, különben én már önnek bővebben elmondtam személyesen ittélétekor mindent s meg is magyaráztam mindent. Egyben figyelmeztetem, hogy ha a jelentkezést késedelmesen hozza be, akkor az első transzporttal nem fognak tudni kimenni.

Kérem, ha levelem megkapta, azonnal sziveskedjék az én költségemre táviratozni, hogy megkapta a levelem s hogy jön-e és melyik vonattal érkezik, hogy megvárjam, mert ha Beogradból megkaptam a táviratot, úgy én azonnal elutazok Beogradba és akkor már lekéstem az első transzportról, de ha táviratozik, úgy akkor megvárom...

A levélhez a következő felvilágosítókat mellékelte Kocsis:

B. levelére a következő felvilágosítást közlöm.

1. Németországi munkára jelentkezhetik minden férfi, aki katonai kötelezettségének eleget tett és nem több ötven évesnél.

2. Fizetés úgy a földműveseknél, mint a napszámosoknál körülbelül havi 3000 dinár, saját koszon, ott ahol a földművesek kosztot, lakást kapnak, ott a koszt és lakás értékével kevesebb. Jelenleg csak napszámos munkára lehet jelentkezni.

3. A megélhetés Németországban: az élelem körülbelül annyi mint itt, valamivel drágább, viszont az iparcikkek ruha, cipő stb. sokkal olcsóbb mint itt.

4. Az utazást ki és vissza a munkaadó fizeti, ami nem lesz levonva, a szükséges okmányokat mindenkinek én csinálom meg, melynek költsége az első fizetésből két részben lesz levonva. Külömben a munkás fizetéséből semmi levonás nincs, csak a fél betegesgélyző díja. A szerződés január 1-ig szól, de meghosszabbítható. A munkás saját nevére írott szerződést az indulás előtt itt sajátkezűleg aláírja, amely csak így érvényes. A szerződésben pontosan benne van, hogy a munkás mely gyárban, vagy ipartelegen fog dolgozni és hogy mennyi a pontos fizetése.

Jelentkezéskor minden munkás sajátkezű aláírásával felhatalmaz, hogy az ő nevére szerződést állíthassak ki, de ez a szerződés csak akkor végérvényes, ha a munkás is aláírta, tovább-

bá a munkakönyv és a szerződés költségeire köteles 30 dinárt lefizetni a jelentkezősköz.

Indulás a szerződés végleges aláírása után pár nap múlva megtörténik.

Tisztelettel

Koloman Kocsis Agentura-Jugo

Kocsis Kálmán levele alapján Bisztrician meg is szervezte az első munkástanszportot és

Kocsis többszöri sürgetésére Pavlov Mátyás batinali, Ivics Márkó, Major Mihály, Kretz Pál, Bence Ferenc, Kretz Mátyás, Schmidt Károly, Werner János zmajeváci, Sugár István, Tóth Ferenc, Mikvondin Mátyás, Varga Ludvig és Pap Sándor csuzal földművesektől fejenként harminc dinárt vett fel és a pénzt azonnal elküldte Kocsis Kálmánnak.

Később újabb jelentkezések is történtek, úgyhogy a Jugó-Agentura Baranyából összesen 600 dinárt vett fel a kivándorláshoz szükséges iratok beszerzésére.

A pénz beküldése után Kocsis Kálmán válaszolt Bisztrician Istvánnak, közölte vele, hogy a transzport június elején minden körülmények között elindul és ezért a jelentkezők készüljenek el az utra. A jelentkező munkások megnyugodva vették tudomásul a Jugó-Agentura részéről kapott értesítést. Azonban

amikor az utazásra került volna a sor, Kocsis Kálmán nem adott magáról többé életjelet.

Erre a jelentkezők köz költségén beküldték Szubotica Kretz Pált, aki a Jugó-Agenturában felkereste Kocsist és megkérdezte, hogy áll az ügyük. Kretz ekkor azt a választ kapta, hogy az iratok még nincsenek egészen rendben és az utazást június 15-ig el kell halasztani. Egyben megígérte, hogy egy-két napon belül értesíteni fogja őket arról, hogy hol és mikor kell jelentkezniük az utazás végett. Ez az értesítés azonban elmaradt, mire a jelentkezők Bisztrician Istvánt, a kivándorlás baranyai szervezőjét vették elő és visszakövetelték a pénzüket. Bisztrician előbb levelet írt Szubotica Kocsis Kálmán címére, a levél azonban azzal érkezett vissza hozzá, hogy nem kézbesíthető. Erre felkereste a batinali főszolgabíró, aki-vel közölte a történeteket és tanácsot kért, hogy mitevő legyen. A batinali főszolgabíró kijelentette Bisztriciannak, hogy nyilvánvalóan csalásról van szó és ezért haladéktalanul utazzon be Szubotica-ra és a Jugó-Agentura ellen tegyen feljelentést a rendőrségen.

Bisztrician hétfőn indult utnak és Szubotican előbb az ügynökség Pasicscsevái uccai irodájában akarta felkeresni Kocsis Kálmánt, hogy mielőtt a feljelentést megtenné, békés uton intézze el vele az ügyet. Az irodát azonban zárva találta és amikor a szomszédos üzletekben felvilágosítást kért, azt a választ kapta, hogy keresse Kocsist a kávéházakban, mert valószínűleg valamelyik kávéházban tartózkodik. Ez az utja sem járt eredménnyel, mert Kocsist sehol sem sikerült megtalálni, mire felment a rendőrségre és Turanov Lázár ügyeletes rendőrkapitánynál megtette a feljelentést. Turanov rendőrkapitány átnevezve Kocsis leveleit, jegyzőkönyvet vett fel Bisztrician Istvánnal és miután a korábbi rendelet szerint senki sem jogosult munkástoborzásra, tehát Kocsis jogosulatlanul vett fel pénzeket, elrendelte azonnali előállítását. A rendőrség utasítására detektívek mentek szét a városba, hogy a Jugó-Agentura tulajdonosát felkutassák.

Uruguay nyerte a futball világbajnokságot

Uruguay—Argentina 2:1 (1:1)

Amszterdamból jelentik: Ötvenezer főnyi közönség előtt játszották le a megismételt olimpiai döntőmérkőzést. A két csapat ezúttal is remek játékot nyújtott és szebbnél-szebb kombinációkkal gyönyörködtette a közönséget. A mérkőzés mindvégig heves tempóban folyt és csupán rövid pillanatokra lanyult el az öldöklő iramu küzdelem.

A játék nagyrészt Argentína tá-

madott többet és fölényre jellemző, hogy Uruguay öt kornerével szemben tizenhat kornerért ért el. Az uruguay csapatot a szerencse segítette a győzelem elérésében és az argentinai balhátvéd egy vaskos hibája, amelyet kihasználva Senronee a győztes gólt lötte. A győztes csapatban a védelem produkált kiválót, a csatársor nem igen tette próbára az argentinai védőket.

A magyar igazságügyminiszter kijelentette, hogy Kun Bélát Magyarországon nem lehetne halálra ítélni

Bécsből jelentik: Pesthy Pál magyar igazságügyminiszter a *Neues Wiener Journal*-nak intervjút adott Kun Béla ügyéről és nyilatkozatában a többek közt a következőket mondja:

— Eddig még semmiféle hivatalos értesítést nem kaptunk arra a megkeresésre, amellyel Kun Béla kiadatását kértük. Természetesen

fenntartjuk álláspontunkat és ragaszkodunk a kiszolgáltatáshoz, amelyre vonatkozó kérelmet csupán két büntényre alapítottuk, amelyekben Kun Béla minden törvényes eljárás és az ugynevezett forradalmi törvényszék ítélete nélkül meggyilkoltatott két embert.

Mi ebben az ügyben is betartjuk a nemzetközi szerződéseket, amelyeknek egyike úgy rendelkezik, hogy a kiszolgáltatott gonosztevőt nem ítéldhetjük el súlyosabban, mint amilyen büntetés járna vétkére abban az államban, amely kiszolgáltatja, tehát mivel Ausztriában a

halálbüntetés el van törölve, ha Ausztria kiszolgáltatná Kun Bélát és az illetékes törvényszék őt közönséges gyilkosság büntetésében mondaná ki bűnösnek, nem sujtaná halálbüntetéssel,

hanem azt a legnagyobb büntetést mérné rá, amit Ausztriában a törvény a közönséges gyilkosságra megszab.

Abban az esetben, ha az illetékes osztrák hatóságok elutasítanák a kiszolgáltatási kérést, amit nem tudok elhinni, abból politikai és jogi következmények származnának.

Kun Béla esete legerősebb bizonyíték amellyel — fejezte be nyilatkozatát a magyar igazságügyminiszter — hogy nemzetközi együttműködésre van szükség a kommunizmus ellen megindított küzdelemben. A lappangó mérreg ellen Európának nincs más védekezése, csak az együttes összefogás, hogy elháríthassa a veszedelmet.

A KIS PARÓKIA

A Bácsmegeyi Napló olcsó könyvakciójának legújabb kötete

A legjobb tanító, a legfáradhatatlanabb mulattató, a legkellemebb utitárs és a legnemesebb kedvtelés — mindez a könyv. A könyvvel barátkozó embernek egészségesebb lesz a világszemlélete, többet fog át az írásokon keresztül fogékonyabbá váló értelme, megtermékenyül a fantáziája és mindezekon kívül ismeretinek köre is mindjobban kibővül.

Amikor a *Bácsmegeyi Napló* megindította olcsó könyvakcióját, legelső sorban is arra törekedett, hogy mindenki számára hozzáférhető, olcsó áron a világirodalom legjobbnevű íróinak feltétlenül irodalmi értékű, de emellett szórakoztató és lebilincselően érdekes munkát adja az olvasó kezébe. Azt akartuk, hogy könyvakciónk minden egyes kötete helyt tudjon állni ezért a programért és éppen ezért úgy válogattuk meg az akció keretében megjelenő írásokat, hogy azok bármelyike díszre lehessen a legfinnyásabb, legexkluzívabb könyvszekrénynek is.

A siker, amely ennek a célkitűzésnek a nyomába szegődött minden másnál frappánsabban igazolta, hogy ilyen könyvnek népszerű áron való forgalombahozatalával valóban hízagpótló munkát végzünk. A *Bácsmegeyi Napló* közönsége szeretettel fogadta az értékes műveket és például sorozatunk legutóbbi kötetének, *Romain Rolland halhatatlan Colas Bregnon-jának sokszoros túljegyzésével is dokumentálta megértését és érdeklődését, amellyel az akció iránt viselnek is.*

A *Colas Breugnon szétküldése után most készül a Bácsmegeyi Napló olcsó könyvakciójának legújabb kötete Daudet Alphonse nagyszerű regénye a »Kis parókia«, amelyet Benedek Marcel a kitűnő fordító ültetett át élvezhető, mai magyar nyelvre.*

Daudet-t nem kell bemutatni az olvasóknak. A Tarasconi Tartarin halhatatlan költője minden könyvolvasó embernek régi, kedves ismerőse. A francia realizmus megindítója és mindmáig legkiválóbb művelője azok közé a szerencsés íróknak közé tartozott, akiket, már

életükben kegyeibe fogadott a világ minden országának olvasóközönsége. Daudet hallatlan népszerűségét nem utolsósorban szórakoztató, eleven, fordulatos, kal telt mesészövevények, napsugaras szelíd humorának és husvérből való alakjainak köszönhette. Ez a popularitás, amely a Daudet könyvek példátlan kelendőségében nyilvánult meg, a költő halála után — ha lehet — még fokozódott. Ma már minden egyes Daudet könyvet maradandó élménynek vallanak a könyvbarátok ezrei, olyan élménynek, aminőt csak a világirodalom kimagasló alkotásai keltenek az olvasóban.

A Kis parókiaiban Daudet minden írói erénye benne csillog. Tetszésünk egyformán szól a lebilincselő elbeszélőnek és az utólréhetetlen jellemábrázolóknak. Érdekfeszítő történet keretében egy igaz és becsületes szerelem elbukását és feltámadását tárja elénk a regény. Egy ember szerelmét, aki nem mestere a szavaknak és járatlan a nőhódítás iparában, de minden gondolatával, minden idegszálával tud szeretni és ha kell — megbocsájtani.

Daudet »Kis parókia«-ját izléses kiállításban és jó papíron hozzuk forgalomba. A vaskos könyv megrendelési ára 15 dinár.

Azok, akik a Kis parókiaira igényt tartanak, szíveskedjenek az alábbi megrendelőlapot kitölteni és egy levelezőlapra ragasztva a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalába juttatni:

Kérem alanti címemre

Daudet:

KIS PAROKIA

cimű híres regényét bekötve megküldeni. A 15 dináros vételár beküldésére kérek postatakarék-pénztári befizető lapot.

Cim: .....

Lakhely: .....

HIREK

SEGÉLYKIÁLTÁS

Valahol a közönyös, fekete bácskai rónaságon él egy festő. A festő nem tartozik azok közé, akik hivatásuk üzleti részét is művészi tökélyre tudták emelni, sohasem tülekedett, könyökét legfeljebb, ha elboruló művészfejének támasztékul használta néha és nem tudta megütni önmaga mellett a mindenható reklám fülsértő nagydobját sem. Csak élt itten a kiadós mulatozások, a parlagi kedvtelések köszívü Bácskájában paletta és vásznak társaságában, a mely vászakra nagyon szép, nagyon értékes és mindenképen figyelemreméltó színeket halmozott össze. Amig lehetett. A festő sohasem tanult bele az anyagi életbe, nem értett a csereberéhez, minden gondolata a színek és víziók távoli országában vándorolt és a színek a csudálatos, friss, víziós színek ragyogva és diadalmasan szikráztak ki az ecsetjén. Amig lehetett.

A festő sokáig egészséges volt és látványosan nem törődött azzal, hogy szűkös szobácskában kell meghuzódnia feleségével és ecsetjeivel, nem törődött azzal sem, hogy többé nem járhatja meg Münchent és Párist, nem gondolhat tanulásra és továbbképzésre. Ha voltak álmai, azokat biztos helyre tette el, rejtve tartotta a figyelő kiváncsiság elől és maradt itt a közömbös bácskai városban, kívül a rohanó életen különöncnek, megmosolygott fantáziáinak. Elzárkózott a világ elől, a mely nem kereste fel őt és festményei, amelyről előkelő külföldi fórumok alapították meg, hogy nagyrahiatott és nagyon tehetséges művészembert rejtő alkotásként — eladatlanok maradtak. De a művész még ekkor sem csüggedt el, tovább dolgozott fáradhatatlanul és rajongó magabizással.

Nemrégiben megbetegedett. A festőt alattomos kór támadta meg, amely sürgős segítséget, gondos orvosi ápolást igényel. Az orvos ultimátuma rövid: azonnali környezetváltozás. Azt is hozzátette még, hogy minden perc drága.

Ez mintegy három héttel ezelőtt történt. A művész felesége, aki egy percre sem távozott férjének betegágya mellől, ceruzát vett a kezébe és gyors számvetést csinált: a négy drága hét, amelyet férjének feltétlenül távolról, minél távolabbi helyen kell eltöltenie, a legszükségesebb számítás szerint is tízezer dinárba kerül.

A festő felesége az orvosi vélemény meghallgatása után elhatározta, hogy megvált férjének legkedvesebb, legszeretettebb képeitől, hogy azoknak árából fedezze az életbevágóan szükséges utazás költségeit. Néhány nagyon szép képet akasztottak ki a *Bácsmegeyi Napló* kiadóhivatalában és ezzel egyidejűleg egy hír is megjelent, amely tudatta mindenkiel, akit illet, hogy egy nagyon beteg művész felgyógyulását tesszik lehetővé, ha magukhoz váltanak néhányat ezekből a képekből. Emellett igazán olcsó áron igazán értékes festményeket is szerezhetnek maguknak.

A beteg művész képei közel három hete várják már az érdeklődőket a *Bácsmegeyi Napló* kiadóhivatalának helyiségében. Meg kell mondani: igazán nem csodálkoztunk, amikor a három hosszú héten keresztül egyetlen érdeklődő sem jelentkezett. Hiszen a Bácskában vagyunk, a közöny és a nemtörődömség legendás földjén...

De itt másról van szó. Egy élet, egy tehetséges, alkotó élet megmentéséről. A képek a nagyon beteg festő utolsó vagyontárgyai, tovább várnak a vevőkre a kiadóhivatal falain.

És az orvos azt mondta: Minden perc drága.

*

A festőt, akiről ezekben a sorokban szó volt, Lenkei Jenőnek hívják. Itt lakik Szuboticán és nagyon-nagyon sürgősen el kellene utaznia.

*

— A Bácsmegeyi Napló vasárnapi melléklete. A Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala tervbevette, hogy mindazoknak, akik a lap irodalmi értékű vasárnapi

mellékletét össze akarják gyűjteni, izléses bekötési táblát küld. A Bácsmegeyi Napló szerkesztősége, a lap július elsején vasárnapi számához mellékelni fogja a január elseje óta megjelent mellékletek tartalomjegyzékét. Mindazok, akik igényt tartanak az izléses táblára, haladéktalanul jelentsék be igényüket a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalánál. A bekötési tábla mindössze husz dinárba kerül.

— A bácskai főispán értekezletet hívott össze a munkaidőrendelet ügyében. Noviszadról jelentik: Vildovics bácskai főispán valamennyi bácskai munkaadótestület és munkásszervezet képviselőit szombat délelőtt kilenc órára Szomborba értekezletre hívta össze. Az értekezlet célja az, hogy a főispán az új munkaidőrendelet alkalmazását az érdekeltek kívánásainak meghallgatása után állapítsa meg.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Száraz, tulnyomóan derült és melegebb idő várható.

— Kinevezték az új zagrebi főispánt. Zagrebból jelentik: Dr. Sztopár Bogdán zagrebi főispánt nyugdíjazták. Helyébe királyi ukázzal dr. Zrelec Petár báni tanácsost nevezték ki zagrebi főispánná. Az új főispán a demokrata párt tagja.

— Telekkönyvvezetői vizsga. A noviszadi felelőbírói bíróságon most fejeződött be a telekkönyvvezetői vizsga, amelyen sikerrel vizsgáztak le: Riztics Radivoj apatini, Kojstor Panta kovini, Brückner György novibecseji, Szvraka Dezső kulai, Varlamov Alekszander perleszi, Slavkovics Katica szombori és Mrakovics Franja szombori telekkönyvi hivatalnokok, továbbá Nikolics Bozsó noviszadi felelőbírói bírósági hivatalnok.

— Zagreb tiltakozik a nettunói konvenciók ellen. Zagrebból jelentik: Zagreb város képviselőtestülete csütörtökön délelőtt tíz órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya a nettunói konvenciók elleni tiltakozás. Háromféle tiltakozó határozati javaslat került a közgyűlés elé: a federalisták többségi javaslata és a paraszdemokrata koalíció, valamint a munkás-parasztszövetség kisebbségi javaslatai.

— Vízhiány Zagrebben. Zagrebból jelentik: A legutóbbi nagy hőség következtében Zagrebben nagy vízhiány állt be. Egész városrészek, különösen a magasabbfekvésűek, napokig víz nélkül maradnak. A város vezetősége szigorú intézkedésekkel igyekszik a vízfogyasztást a legszükségesebb mértékre korlátozni.

— Szabadlára helyezték a banatszkóalekszandrovói kommunista ügy gyanúsítottjait. Becskerekéről jelentik: A banatszkóalekszandrovói csendőrség néhány hónappal ezelőtt — mint ismeretes — letartóztatott tíz embert, akiket kommunista összeesküvéssel gyanúsítottak. Ötöt közülük nyomban szabadlára helyezték, míg öten vizsgálati fogságban maradtak. A fogvatartott gyanúsítottakat: három kumáni nőt és két férfit a vizsgálóbíró szerdán szintén szabadlára helyezte. A gyanúsítottak továbbra is rendőri felügyelet alatt maradnak.

— Házasság. Reiter Ilonka és Pátka Sándor (Szubotica) szerdán házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Egységes uniformist kapnak a rendőrök a Vajdaság területén. Rajics Szvetisláv főispán a BBB ügyosztály főnöke elhatározta, el fogja rendelni, hogy a Vajdaság területén levő összes rendőrségeket egységes uniformissal lássák el. Ebből a célból a főispán megkeresést intézett az összes vajdasági rendőrhatalásokhoz és felvilágosítást kért arra nézve, hogy milyen típusú egyenruhát tartanának legalkalmasabbnak a rendőrségek számára. A válaszok beérkezése után fogják pontosan megállapítani az egységes uniformist.

— Női holttest az országuton. Becskerekéről jelentik: Szerdán a szécsányi országuton a járókelők egy női hullára akadtak, amelyről a kiszállt rendőri bizottság megállapította, hogy az Krag Katalin lazarevói asszony holtteste. A rendőrség a rejtélyes haláleset ügyében megindította a nyomozást.

— Az alkalmazotti adók befizetése. A szuboticiai pénzügyigazgatóság közli az érdekeltekkel, hogy az alkalmazotti adót csak abban az esetben kell minden hó első tizenöt napján befizetni az elmúlt hónapra, ha a munkaadóknak öt vagy ötnél több alkalmazottja van. Ha csak legfeljebb négy alkalmazottja van a munkaadónak, akkor három havonként is fizethet, de minden hónapban is előadják. Adókönyvecskéket a városi adóhivatalnál lehet kapni. Adóleveket a pénzügyigazgatóság ad ki a számfeljö osztályban.

— Kézimunka- és rajzképzés Szuboticián. A szuboticiai állami leánypolgári iskola növendékei nagyszabású kézimunka és rajzképzést rendeznek. A kiállítás június 12-ikén nyílt meg és megtekinthető mindennap délelőtt 8-tól 1-ig és délután 2—6-ig az iskola tornatermében. A kiállítás június 20-ig lesz nyitva.

Balatonai gyermeküdülő

5-15 éves fiúk és leányok részére. Gondos felügyelet. Német társalgás. Sport. Fejlesztő játékok. D. Páztói Józsefné okl. köznevelési tanár neje, Budapest, VI., Munkácsy u. 21. Félélet 2. Telefon 29-00

— Letartóztatott kereskedelmi utazó. Tizen című híreinkre Weisz Árpád kereskedelmi utazó annak közlését kéri, hogy a Krajcsevics testvérek cég minden jogos alap nélkül tett ellene feljelentést és öt kihallgatása után azonnal szabadlábra helyezték.

— Eljegyzés. Antók Margitát eljegyezte Worth István Sztaribecseji.

— A munkanélküli nyomdászok falragaszokon intik a szülőket, hogy ne adják gyermekeiket nyomdásznak. Noviszadról jelentik: A noviszadi munkanélküli nyomdászok falragaszokon figyelmeztetik a szülőket, hogy gyermekeiket ne adják nyomdásznak, mert ez a pálya túl van terhelve és nagyszámú vannak a munkanélküliek.

A világhírű Liliputi-csapat, amely a világ hat legkisebb emberéből áll, ma csütörtökön, a kiváló Haim A. igazgató vezetésével, a Bárány-szálloda éttermében nagy díszelőadást tart. Amint értesülünk, a kis művészek velőben nagy szerű dolgokat produkálnak és mindenkinek legmelegebben ajánlhatjuk a nívós előadás látogatását. Kis művészeink előadása este félkilenckor kezdődik. A kis csapat a világ legnagyobb városaiiban, mint Newyorkban, Csiágóban, Londonban, Párisban, Berlinben, Bécsben, Budapesten stb. mindenütt fényes sikerrel mutatta be művészetét. Másutt vállalt kötelezettségei miatt városunkban csupán ezt az egy előadást fogja megtartani.

— Szokolinnepély Noviszadon. Noviszadról jelentik: A Miletics Szvetozárkerület szokolegyesülete június 17-ikén, vasárnap a Nak-pályán szokolinnepélyt mutat be, amelyben az egyesület tagjain kívül a hetedik gyalogezred, a petrovaradini repülőiskola és a dunai flottilla legénysége és a noviszadi gimnázium növendékei vesznek részt.

— Erdőőr harca a szökött rabbal. Noviszadról jelentik: Kedden este az egyik noviszadi erdőőr a vágóhíd melletti hadiszigeti erdőn egy gyanús külsejű embert igazolásra szólított fel. Az ismeretlen erre szidalmazni kezdte az erdőőrt, aki végre is fegyverét használta és két lövést tett az ismeretlenre. Az erdőőr nyomban a rendőrségre ment, jelentést tett az esetről és annak a gyanújának adott kifejezést, hogy az ismeretlen a noviszadi ügyészségtől a közelmúltban megszökött három rab egyike.

tökéletesen szabályozza az emésztést, tisztítja a gyomrot és a beleket, megszünteti a gyomorégést.

Gyógyszertárakban és drogériákban egy csomag 4 dinár 544

— Az Én Ujságom hat-tíz éves gyermekek képes irodalmi lapja, szerkesztői: Gaál Mózes. Szébbnél szébb regények, mesék, versek, rengeteg játék, kézügyesség, tréfa, pályázat, rejtvények és a szerkesztői üzenetek tarkítják a lapot. Előfizetési ára negyedévre 25 dinár. Az előfizetők 15 dinár kedvezményes áron szerezhetik meg Az Én Ujságom Könyvei című regénysorozatot. Együttes előfizetési ára negyedévre 40 dinár.

Orvosi hír. Dr. Frank Pál nőgyógyász, klinikai v. tanársegéd és dr. F. Radó Irén orvos Szombor, rendelőjüket Stepa Stepanovičev Venac (Deák Ferenc-körút) 13. sz. alá, az ipartestülettel szembe helyezték át.

— Sorozás a noviszadi járásban. Noviszadról jelentik. A noviszadi járásban a katonakötelesek sorozása június 17-én kezdődik és július 5-éig tart.

Rogaška Slatina. Tempel-forrás. A legjobb szénsavtartalmu asztali víz, elősegíti az emésztést. Styria-forrás gyógyvíz gyomor- és bélhurut ellen, a máj-, vese- és cukorbetegségek legjobb ellenszere. Donat-forrás legerősebb forrásvíz a bél, epekő, cukorbetegségek és elhízás ellen. Képvisező: Čeliković Testvérek Novisad. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

— Orvosi hír. Dr. Török Béla igazgató-főorvos néhány heti szabadságra utazott és rendelkezései ez idő alatt szünetelnek.

Rogaška Slatina a legjobb nevű gyógyfürdő a gyomor, bél, hólyag, szív, vese és gyomor megbetegedéseinek és epeköves bántalmaknál. A mellékszezonban rendkívül mérsékelt árak. Kérem prospektust!

A Friedler-féle szabadalmazott
GAMMA
hajnövesztő
egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtekélyesebb gyógyszer
Orvosiilag kipróbálva és ajánlva!
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában, ahol nem kapható, forduljon az SHS vezérképviselőhöz és főállomásához
Drogerija „Nada“
Kollár és Gabrić Subotica
Telefon 637 5305
1/4 literes üveg 65 dinár
1/2 „ „ 85 dinár

— Katholikus hitközségi választások Bácskapetrovoszelón. Bácskapetrovoszelóról jelentik: A bácskapetrovoszelói római katolikus hitközség vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta meg közgyűlését, amelyen megejtették a hitközségi képviselőválasztásokat. A képviselőtestület tagjai lettek: Deli István, Balassa József, Horváth Péter Pál, Kiss János Mátyás, Molnár Mihály Fekete, Lévai József, Mráz Imre, Ferenc Pál, Gulics Imre, Pece Vince, Halasi József, Takács János, Sári György, Horváth János Endre, Ozsgyányi Géza, Bicok István, Kalmár Mihály, Nagy József, id. Árpád Ferenc, Tokodi Sándor, Kocsis József, Matusicki Sándor, Nagy Szilveszter. Póttagok: Pece Pál Pál, Bozsoki Pál Mihály, Kiss Ferenc, Pozsár Pál, Pece Pál János, Duranyik György, Januskó Pál, Pusztai Imre, Balázs János, Bogdán Sándor.

Ötven állam kétezzer ujsággal van képviselve a szuboticiai nemzetközi ujságkiállításon.

Jelzálogkölcsonök folyósítása. A Prva Hrvatska Štedionica fokozottabb mérvben megkezdte a jelzálogkölcsonök folyósítását földbirtokokra és nagyobb helységekben házakra is. A kölcsonöket nagyon kedvező feltételek mellett 10 vagy 15 évre, kivételes esetekben azonban 20 évre is adják. A kölcsont fél éves részletekben kell az egész idő alatt visszafizetni. A fél évi részletek magukban foglalják úgy a kamatokat, mint a tőketörlesztést is és ezekkel a részletekkel kell az egész kölcsonösszeget visszafizetni minden más fizetés nélkül. A kölcsonre vonatkozólag mindenben részletes felvilágosítást nyújt a Prva Hrvatska Štedionica szuboticiai fiókjá.

— Uj községi orvosok Bezdánban. Szomborból jelentik: A bezdáni községi képviselőtestület kedden délután tartott közgyűlésén választotta meg a községi orvosokat. A képviselőtestület első községi orvosnak dr. Ivanisevics Ninkó volt sztanisicsi orvost huszonhat szavazattal, második községi orvosnak dr. Matarics Ferenc szombori orvost huszonmégyszavazattal választotta meg.

A szuboticiai polgári temetkezési egyesület 1928. május hó 1-től a miniszterium által jóváhagyott alapszabályok értelmében megkezdte működését. Felkéjük úgy a volt nyugdíjas, valamint rendes tagjainkat, akik még ezidre nem teljesítettek fizetést, hogy saját érdekükben a szuboticiai Kereskedelmi és Iparbank helyiségében mielőbb megjelenni sziveskedjenek, nehogy az egyesület tagjai sorából töröltsenek az új szabályzat értelmében.

2500 DINAR JUTALOM
készen b n és további 20 értékcs juta om áruban a legmezélyebb énevezésért „Baltic” svéd rádiógyár legújabb készüléke részére. Utazási díjmentesen kapható képviselőnké vagy közvetlenül nálunk.
VIKING — ZAGREB
Ulica baruna Jelčića broj 2

SOMLORI BARTIC KÉPVISELET
SVETLO DOBOR 1757

Gyomor-, bél- és anyagcserebetegknél a természetes »Ferenc József« keserűviz az emésztőszervek működését határozottan előmozdítja így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélzabályozó szer. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben

Csek egyszer izlelje meg a Franck-féle Bock barna-sört, sohasem fog mást kérni.

SZÍNHÁZ
— — —
Maliczewska kisasszony
Zapolska Gabriella színműve a Városi Színházban

A társadalom katasztrofáinak valaha annyit feszegedett problémája: a kottakérdés jelentőségben és érdekeltő erőben kétségtelenül a minimumra devalválódott. A nagy háború és az ezt követő új morál a kurtizánok legmentesen elzárt életéről is kiméletlen kézzel hántotta le a sejtelmes misztikum fátyolfelhőt, kinyitotta a tikkasztóan, betegesen illatos budoárok ablakait és józan nappali fényt, friss levegőt bocsájtott a kokottorsok fojtó félhomályába. A társadalom lett-e kevésbé prüd, vagy pedig ezeknek a nőknek sikerült lebontaniuk az előítéletek évszázados kínai falát? Annyi bizonyos, hogy ma már idegenül, értetlenül, sőt hitetlenül szemléljük az ilyen budoárválságokat és őszintén elcsodálkozunk a Maliczewska kisasszony Boguckiján, aki barátnőjével csak alkonyatkor hajlandó kilépni a házból, akkor is csupán lefüggönyözött kocsiában, rövid sétára a város végén.

Zapolska Gabriella darabja a háború előtt íródott. Nem a szerző hibája, hogy ami akkor merészség volt, az ma csak közhely és ami akkor bizarrul érdekesen hatott, azt ma legfeljebb banalitásnak érezzük. A nő ingadozását és válságait pénz és szív között, mint témát egyébként is lehetetlenül alacsony árfolyamon jegyzik már a színpadi tőzsdén. Zapolska Gabriella kezében pedig ez az erőteljes sujt is szertefoszlik. A Maliczewska kisasszonyban érezhetően hiányzik a drámai feszültségnek az az ellenállhatatlan légnomása, amelyet a tragikusnak szignált történet okvetlenül megkíván és amely a sokféle tendáló vérszegény mesét egyetlen színpadi egészszé tudná összetartani. Ezen kívül a nő írők leggyakoribb hibája: a kézimunkázó szenvtelenség, amely nem vesz

tudomást a maga kavarta viharról sem és a teljesség, pepecsítő előadásmód sincsenek hasznára Maliczewska kisasszony szomorú históriájának.

Az előadás azonban bőven kártalanított a darab szervi és egyéb fogyatkozásaiért. Maliczewska ellentétes véleletek között mozgó, nehéz és fárasztó szerepét Mansyctova Lidia mindvégig töretlen, impozáns vonalakban szabta a maga érdekes egyéniségére. Atyimovics Milorád és Hudcs Vatrosláv sok színészi önmegtadással állítottak lábra két valószínűtlennek elgondolt »urimber« figurát. Kokotovics Peró, Martincevics József, Jovanovics Leposza-va és Vraesarevics Darija tehetségük teljes kellektárával szegődtek a szerző szolgálatába és nekik is sok jutott a közönség lelkes tapsaiból, amelyek a kifogástalan előadásról kívül Mansyctova Lidia művészetét iránt sem közömbös rendezésnek szóltak.

(de jó)

Dimitrijevics Milán szuboticiai hangversenye. Szubotica, ugylátszik, az utóbbi években entja a tehetséges hegedűsöket és ezek között is egyik legnagyobb reményű tehetség Dimitrijevics Milán, aki a prágai művészkepzőn a kiváló Jaroslav Kocian tanítványa. A szuboticiai származású fiatal hegedűművész, aki legutóbb Brnóban aratott komoly nagy sikert hangversenyével, legközelebb hazajön Szuboticiára és a Városi Színház koncerttermében bemutatkozik szülővárosa közönségének. A tehetséges fiatal Dimitrijevics Milán hangversenyét nagy érdeklődés előzi meg.

A prágai Habimah vendégzenekari Noviszadon. A prágai Habimah operettársulat szombaton kezd meg Noviszadon »A koldus muzsikusa« című operettel három estére tervezett vendégjátékát. Jegyek elővételben a Bácsmegeyi Napló noviszadi fiókjánál és Lipkovic dohánytőzsdében kaphatók.

A Gyimesi vadvirág Sztaribecsejen. Sztaribecsejéről jelentik: A sztariyecseji keresztény olvasókör műkedvelő gárdája vasárnap mutatta be nagy sikerrel Géczy István kitűnő népszínművét: a Gyimesi vadvirágot. A szereplők: Sági Ferenc, Rumicsok Ferenc, Urban Sándor, Vajda Pirocska, Bartusz Erzsébet, Pozos Dezső, Bálint István II., Vaida Ágnes, Lukács István, Pavlics Mariska, Makra Rozika, Matuska István, Bálint István, Vidlicska András, Nagy Mariska, Horváth Ilonka, Horváth József, Kovács Mariska, Makra István, valamennyien kitűnő alakítást nyújtottak. A nagyszámú közönség egész este lelkesen ünnepelte a tehetséges műkedvelőket.

A noviszadi katolikus olvasókör műkedvelő előadása. Noviszadról jelentik: A noviszadi katolikus olvasó és gazdakör vasárnap június tizenhetedikén a kör Epres-necai helyiségében színpadra hozza az Igazság felé című társadalmi színdarabot.

A Continental külső gummi megosztja a világhírű nevet a Continental belső gummival, amely ugyanabó a kitűnő inőségű anyagból készül. Egyetlen egy belső gummi sem hagyja el előzetes és szigorú vizsgálat nélkül a gyárat. Ezért mind a külső gummi a Continental belső gummi!

Continental
Beograd, Masarikova ul. 4.

SPORT

Döntő, ami döntetlen maradt

Az eldöntetlen kérdés: jobb-e a tökéletes művészet lehiggadt nyugalommal, vagy a kezdődő tökéletesség a fiatalság ritmusával

Amszterdam, június.

Még nincs olimpiai bajnok: így kezdődött az a hathasábos cím, amely a *Het Volk* különkiadásának a homlokáról kiáltott este hét órakor, félórával a mérkőzés után — **döntetlen maradt az olimpiai döntő.**

A negyvenezres tömeg örült a döntetlennek: nem tudta volna odaadni a pálmát lelkiismeretfurdalás nélkül és száz százalékos biztonsággal egyik félnek sem. A tömeg örült a döntetlen döntőnek: *Legalább még egyszer végig lehet nézni ezt a még sohasem látott küzdelmet...* (Ha ugyan végig lehet nézni még egyszer! mert százezren kértek jegyet a negyvenezres stadionba!)

Csalódtak azok, akik az idegek és hajrázások féktelen táncában gyönyörködnek. Nem volt semmi a németek erőszakosságából, a spanyolok mindentbeledadásából, az olaszok lendületéből. **Ovatos küzdelem volt a futbalművészet minden szépsége részleteivel.**

A külsőségek most már egészen megszokottak Amszterdamban. (Ki gondolt volna három hét előtt arra, hogy a holland színek első veresége után negyvenezres tömeg fogja megszállni a tribünök hegyseit két idegen és távoli nemzet küzdelmére! Pedig most nem jöttek külvonatok Kölnből és Düsseldorfból, most nem volt német megszállás Amszterdamban... Csak épen Uruguay került szembe Argentínával.) Gummitobok, lovasrendőrszázadok, ostrom, öklök munkája és üzerek, üzerek a föld alól is!

Mindenütt: az egész városban, a stadion körül, sőt a *sajtótribünön* is előmlött a döntő egyedülálló hangulata. Színlükt megfőtött a hatszáz hely, a föld alól kerültek elő *újságírók*. Hirtelen mindenki újságíró lett, hirtelen minden hely megtelt... Peruból, Batáviából és Nagykanizsáról érkeztek *újságírók*... Három órakor rákezdett a katonazenekar, amely most megjelent a máskor láthatatlan orkeszter helyett. *Telt ház* volt, pedig még egy óra hiányzott a sipjeltől.

Ebben a percben megszólalt egy pesti szerkesztő: *Nem lesz döntés, jól jön a hollandus olimpiai bizottságnak még egy telt ház, még egyszer kétszáz ezer pengő.* Ő nyert egyedül a fogadók közül. Pedig valójában rendes küzdelem volt, nagyon akartak győzni, csak nem ment a győzelem. *Döntetlen erő mérkőztek:* a tökéletes lehiggadt művészet a tökéletesség felé javuló fiatal energia ellen.

Jött a holland himnusz, *Pinz Hendrik* megjelent és az enyhe esőben kirobbantak a csapatok. Argentína MTK-csíkokkal, Uruguay világoskék ingben. Mind-egyik elküldte mindegyik tribün felé a Ra-ra-ra-t — és nem lehetett megállapítani: a negyvenezres tömeg kinek tapsolt jobban.

A két kapitány megölelte egymást: Nasazzi és Monti. Argentína kék-fehérek zászlót adott Uruguaynak az aranycsillagokkal. Nasazzi kicsit felborzolta a haját: a mindig lekötözöen udvarias uruguayok most elfelejtkeztek a zászlóról. De a sip előtt még kirohantak a sugárzó napos kék-fehér sellemmel az uruguay vezetők. Nasazzi még átadta Montinak és a két kapitány még egyszer megölelte egymást. Aztán nekiindult a küzdelem.

Andrade elfogódott. Szokatlan kép. Átengedte Orsit, de a legutolsó percben a labdára vette magát. És most percekig állt a játék. Andradenak szépen kettévált a nadrágja a lendületben. Lefeküdt a földre és takargatta fekete bőrét... Tizen állták körül — élő spanyol fal! — amikor hasalva a földre nadrágot váltott.

Játék még nem volt. Csupa óvatosság mindenütt. Semmi kockázat, semmi akció. A döntő kezdete ez! De Argentína fiatalabb és megkísérel egy rohamot. Hátha sikerül. De ekkor már Uruguay is magához tért. Ez nem Hollandia és nem Németország, itt nem lehet *várni és játszani hagyni*. Megkezdődött a küzdelem. Két huzás Uruguaynál, de a félkaru Castró még nem kozkázta. Husz méteres bomba. Ez nem munka Bosónak. Orsi még egy remek lendületű ostromot indított — egy hang nincs a tribünön —, de Andrade még remekesebbül szerel előre-vetődve, Orsi lába közé csuszva! **az első taps!**

A negyvenezres tömeg már *favoritot* talált. *Argentínát!* Mert többre értékeli a kezdődő művészetet a fiatalabb lendü-

lettel — a lehiggadt tökéletességnél. Ez Argentína-ostromnál volt: négy korner! Egy perc múlva a favorit lemaradt! Három soha nem látott fordulás, három utánozhatatlan tologatás és *Petrone a sarokba csuszta az első gölt!*

A csönd még mélyebb, még kiáltóbb a tribünökön. A csodálat csöndje ez.

A kis Uruguay-csoport kezdte a biztatást. Negyven ezer fej erdejéből tizenöt torok:

— *U-ru-gu-é!! U-ru-gu-é!!*

De rázugott a tizezer torok:

— *Ar!zsan-tine!!! Ar-zsan-tine!!!*

Ez már a *gyöngébb* védelme volt, a tömeg mindig a gyöngébbet védi...

Most már sürűbbek a tapsok. A döntő súlyos csöndje fölengedett. Minden szép akcióra fölhullámzott a taps. *Nasazzi* belevetéssel szerel, mint egy Zamora. *Andrade* becsuszik a lábak közé. Az argentinai *Evaristo* fordulásban kapcsol: a legjobb half. *Tarasconi* harminc méterrel sarokra bombáz. *Mazali* a labdára uszik a levegőben.

A sok tüneményes labdaművészet között magyar szemnek gyöngének tűnik a tempó. De nincs ötperc, hogy ne felednie valaki a gyepen. Néha három masször is nyomoz, kötöz a pályán. Sok a sebesült, de egy sincs, aki jajaival elvonulna. *Evaristo* harmadszori kötözés után is a világ legjobb haliművésze. A tömegnek mégis úgy látszik: nyugodt játék ez, művészi részletekkel. Csak a 22 játékos érzik: itt a döntő viharzik.

És félidőben az egész tömeg áll. Most már kipirultak az arcok, csupa bo'dog mosoly: kicsoda küzdelem. Kivonuláskor mégis Argentína kap zengőbb tapsot: Uruguay 1:0-ra vezet...

És megjobban felzeng ez a taps hat perc múlva: *Argentína kiegyenlített.* Most megint egyenlők, nincs győző és legyőzött. *Mazali* a tiz fej fölött a labda mellé üt és *Ferreira* már a hálóban kacsog a labdával. Hogy lengenek a kék-fehérek zászlói. Néhány selyem a negyven ezer fej fölött.

Most megint Argentína a favorit. Ne legyen mindig Uruguay a világ bajnok! A tömeg szereti a változatosságot és a fiatalokat. De hogy elhalgat mindenki, amikor a 90. perc vége előtt Va pattanó,

zugó kapufát bombáz! A küzdelem nem dől el, újabb harminc perc.

Kötöznek, támogatnak, masszíroznak minden szögletben. És limonádé, narancs, tea. A tömeg nem mozdui. A villamosok üresek. Szerdáig nézné a tömeg ezt a küzdelmet.

De most már enyhébb a hév és a hibák is gyakoribbak. Elmúlt a kilencven perc... Jó volna kiegyezni döntetlenben. Csak egy-egy viharzó bomba röp-pen el a kapukig. És mindegyikre újabb perzselő izgalom. Negyven fokos láz még tizenöt percig. *Egy szerencselövésen dőlhet el a világbajnokság.* Valahogy nem igazság ez. A negyvenezres tömeg már félti mind a kettőt. Most már nem kell győztes és legyőzött. Küzdenek inkább még egyszer.

Az utolsó percben még felszisszen a tömeg. *Tarasconi* belegránátózott a felső sarokba... Gó!... Olimpiai bajnokság... Micsoda félelem reszket, míg a labda elzug a kapuig... *Mazali* ráuszott a labdára! **A döntő döntetlen maradt.**

És most önfeledten megszólal a tömeg. Nincsen legyőzött, nincsen győztes. A kék-fehérek megölelik a kékes-kosokat. *Andrade* *Evaristót*. A két legjobb half. És ahogy így együtt állnak önfeledten, lelkesen és őszintén teljes intenzitással ünnepel a tömeg. (Mindenki elfelejtkezik az azurkék olaszokról, akik már föltözték, hogy odaálljanak a zászló alá harmadiknak.) És a huszonkét ember mosolyog, ahogy lassan bemegy a tribün alá a tomboló ünnepe-sben. *Tádn Argentína bo'dogabb.* Hiszen még nem győzött Uruguay... Még nem tudott...

Még villamosra vár a tömeg a vég-nélküli szeretetben, még zeng az élet a stadion körül, de a különkiadások hathasábos címekkel már ott szóródnak a tömeg szeméi előtt:

Algemeen Havn'sblad: Uruguay—Argentíné onbeslist.

De Telegraf: De finale van het Olympisch-Voetbalturnoer.

Het Volk: Ncn geen Olympisch Kampioen.

Még nincs olimpiai bajnok.

Vér György

A Szubotici Sport rendezői a vasárnapi kerékpárversenyt

Táv: Szubotica—Szombor és vissza

Vasárnap nagycsapatkerékpárversenyt rendeznek Szuboticián, amelyet közbenjött akadályok miatt nem a kerékpárszövetség, hanem a Szubotici Sport kerékpárszakosztálya fog megrendezni. A verseny azonban olimpiai se-

lejtező versenynek tekinthető és a győztesek résztvesznek a zagrebi versenyen. A verseny délután kezdődik, táv: Szubotica—Szombor és vissza. Nevezni lehet szombaton déli 12 óráig Matkovic Miklós alszövetségi titkárnál.

Országos agyaggalamblövéverseny Palicson

A palicsi fűrdőigazgatóság június hó 23., 24. és 25-ikén országos agyaggalamblövé versenyt rendez. A verseny programja és feltételei a következők:

1. Megnyitóverseny egy agyaggalambra. Első díj 400, második díj 100 dinár, ezenkívül plakettek.

A megnyitó verseny 23-ikén délután félötör kezdődik, nevezni lehet a helyszínen, nevezési díj 25 dinár.

2. Juniusi főverseny 50 agyaggalambra. Első díj 2000, a második díj 400, a harmadik díj 100 dinár, ezenkívül plakettek. Nevezési díj 100 dinár.

3. Páros agyaggalambverseny 1 pár agyaggalambra. Első díj 500, második díj 100 dinár és plakettek. Nevezési díj 30 dinár.

4. Négyes csapatverseny tetszés szerint önálló csapatok részére 10—10 agyaggalambra. Díj 1000 dinár a győztes csapatnak. Nevezési díj 200 dinár.

5. Hendikep-verseny 15 agyaggalambra, első díj 400, második díj 200 dinár és plakettek. Nevezési díj 30 dinár.

Minden galamb további 2.50 dinár.

A versenyen résztvehet minden amatőrversenyző.

Noviszd—Beograd

Noviszd és Beograd válogatott csapatai vasárnap, június 17-ikén Beogradban találkoznak.

Vékes Dezső, szövetségi kapitány, a noviszdai válogatott csapatot a következőképpen állította össze:

Koszić (Vojvodina), Róka (NAK), Mataković (NAK), Popović (Vojvodina), Krićkov (NAK), Kacaf (Makkabi), Grgarov (Vojvodina), Spiller (NAK),

Barković (Vojvodina), Mandić (Radnički), Schaffer (NAK).

Tartalékok: Milutinović (Radnički), Schwemm (Makkabi), Sević (Vojvodina).

A noviszdai válogatott vasárnap délután tizenegy órakor indul. Szombaton este a kijelölt válogatott játékosok a kerületi helyiségekben megbeszélést tartanak.

Szenta—Palics. A Szentai Tennis Klub vasárnap Palicson vendégszerepelt, ahol a Palicsi Tennis Klubbal mérkőzött. A Vöröskereszt-napra való tekintettel a mérkőzések csak délután ötig tartottak. Az összes számokat a palicsiak nyerték, kivéve a Schreger Lili—Bokorné meccset, amelyet nagy küzdelem után a szentai játékosnyert meg.

Tennisverseny Palicson. A Palicsi Tennis Klub szombaton és vasárnap nagyszabású tennisversenyt rendez Palicson. A versenyen résztvesznek Takács Imre és Krepuska István, a kiváló budapesti játékosok, akik ellen a legjobb vajdasági játékosok veszik föl a küzdelmet.

Lemondott a noviszdai labdarugó kerület választmányának kilenc tagja. Noviszdáról jelentik: A noviszdai labdarugó kerület legutóbbi viharos lefolyású közgyűlésén tudvaleg az ellenzéknek sikerült dr. Arsenijevics Milorád ügyvédet megválasztani elnökké, míg a választmány valamennyi többi tagja olyanokból került ki, akik dr. Arsenijevics megválasztását ellenezték. Mint előrelátható volt, az együttműködés nem volt zavartalan és ennek következményeképpen a választmány kilenc tagja benyújtotta a lemondását. A lemondással a kerületet arra akarják kényszeríteni, hogy új közgyűlést hívjon egybe és teljesen új vezetőséget válasszon. A választmány péntek este fél kilenc órakor ülést tart, amelyen döntenek a lemondások ügyében.

KINTORNA

Feleség: Olvastad azt a cikket, amely közli azokat a tanácsokat, amelyek szerint élni kell, hogy az ember száz esztendősen lehessen.

Férj: Olvastam. Légy szíves, égesd el azt az újságot, nehogy a mamád kezibe juthasson.

*

Beszélgetés a kávéházi törzsasztalnál. — Mondja, hogy mondiák azt, ha Nobile találkozik egy eszkimóval és alkalmazza a léghajójához.

— ?
— Nobile officium.
— Ha már Nobilenél tartunk, mondja meg maga, mi az, ha Nobile az Itáliával forogni kezd?

— ?
— Perpetuum nobile

*

Gazduram részegen érkezik haza éjjel, de a felesége szemrehányására tiltakozik az ellen, hogy részeg. A felesége megkérdi:

— Azt mondod, nem rugtál be?
— Azt én anyjuk!
— Hiszen állani sem tudsz a lábadon?
— Már hogy én, anyjukom?
— Majd próbára teszek. Ide húzok egy krétavonalat a szoba közepén, menj rajta egyenesen végig.

A férj megáll, az asszony meghuzza a vonalat, amikor egyszerre csak megszólal az ura:

— Csak előbb azt mondd meg, fiam, melyik vonalon menjek végig a kettő közül, amit látok?

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A gazdasági válság és a szövetkezetek

Irta: Csebular Alfred inspektor

A jelenlegi általános gazdasági válság nyomásztól, sőt egyenesen benítőlag hat Jugoszlávia gazdasági, kulturális és politikai fejlődésére. Ha a gazdasági válság okait, illetve kiküszöbölésének eszközeit kutatjuk, megdöbbentően tárulnak szemünk elé azok az óriási feladatok és kötelezettségek, amelyek az ország gazdasági és politikai irányítóra, — főleg minden egyes józan polgárára — tekintet nélkül azok nemzetiségére és vallására — hárulnak. Hiszen, ha az ország vezetői: a legjobb tudásukkal és igazán lelkiismeretesen dolgoznak is az ország felvirágoztatásán; a legjobb esetben is csak félsikert érnek el akkor, ha törekvésükben nem találnak megértő és odaadó segítő társat az ország minden egyes polgárában.

Ennek a törekvésnek támogatása a polgárságnak nem csak feladata és kötelessége, hanem jóllétfogott saját érdeke is. Mi agrárállam vagyunk, ezért elsősorban mezőgazdasági téren kell a bajok orvoslásához fogunk. Ha itt sikert érünk el, akkor ez az ipar és kereskedelem terén is éreztetni fogja áldásos hatását.

Mezőgazdánk válságos helyzetet kerültek, eladósoknak teljesen és ebből következő gyengeségükönél fogva nem képesek lépést tartani a kor követelményeivel, amely ezen a téren a modern gazdálkodás bevezetésében és az ezáltal elérhető több termelésben nyilvánul meg.

A jelenlegi állapotukban, így szétforgácsolva erre nem képesek, de másképp fog állani a helyzet, ha közös érdekeiknek megfelelőleg egy olyan szervezetbe tömörülnek, amely érdekeiket megvédi és anyagi előnyeiket biztosítja. Egy ilyen szervezetbe való tömörülés és közös munka által az eredetileg gyenge és alig számításba jövő egyének hatalmas gazdasági tényezőkké válnak.

Ennek a tömörülésnek a támogatását általánosan elismert, legmegfelelőbb formája a szövetkezet. A szövetkezeteknek külföldön, különösen Dániában óriási jelentőségük van. Nálunk az összlakosság Szlovéniában 75%, Dalmáciában 60%, Horvátországban 45% arányban van érdekelve a szövetkezeteknél, viszont a Vajdaságban a lakosságnak csupán 23% tömörült szövetkezetbe. Ezek a számok világosan mutatják azokat a feladatokat, amelyek ránk vajdaságiakra várakoznak, mert hiszen senki egy pillanatra sem kételkedhet abban, hogy a Vajdaság kedvező fekvésénél fogva és mezőgazdasági szempontból, a természettől bőkezűen megáldva, mintegy predesztinálva van, hogy közgazdaságilag államunk legerősebb támasza legyen.

A Vajdaságban a szövetkezetek kiépítése nem lesz uttoró munka, ugyanis a szerb és német gazdák már rendelkeznek erős és jól megalapozott gazdasági szervezettel, a tót gazdák is már túl vannak a kezdet nehézségein, sőt megalakult a komló és répatermelők szövetkezete is, csupán a magyar gazdák maradtak távol az ilyen irányú szervezkedéstől. Ennek okai különfélék, de legfőbb oka a kellő felvilágosítás hiánya, a szövetkezet hasznosságát és céljait illetően.

Minden gondolkodó gazda előtt felvetődik a kérdés, hogy miképpen tudna a gazdasági válság folytán bedült nehéz anyagi helyzetén nagyobb dídotatok nélkül lényegesen könnyíteni? A válasz erre: »Szövetkezetekbe való szervezke-

dés általa». Ha egyszer világos ez a tény, úgy komolyan fontolóra kell venni ennek a szervezkedésnek módozatait és végcélját. Mindenek előtt ismerni kell a szövetkezetek lényegét.

A szövetkezet egyes személyeknek önszántukból való egyesülése, tagjainak kölcsönös támogatását tüzi ki céljául s ezt a célt közös üzletvezetés által valósítja meg. A szövetkezet a mai mostoha gazdasági viszonyokhoz alkalmazkodó és a mezőgazdaság szükségleteit minden tekintetben kielégítő gazdasági intézmény. Alapelve: önszervezés, önkormányzat és a személyes felelősség érzete, előfeltétele a szolidaritás érzete és az egyéni érdekek a szövetkezet érdekeivel való harmonizálása.

A szövetkezet olyan egyesülési forma, amelynél minden egyes személy belépése és kilépése annak saját szabad akaratától függ. Ebben különbözik a kényszeres egyesületektől, amelyek a multban nagy szerepet játszottak, azonban még ma is előfordulnak. A tagoknak meg nem határozott száma, állandóan változhatnak.

A szövetkezetbe, mint tagok, nemcsak fizikai, hanem jogi személyek is beléphetnek. Egyedüli feltétel: a tagság megszerzése. A szövetkezet jogaiban és kötelességeiben csupán annak tagjai osztoznak. Mint egyesület épen e főjellegéből folytán különbözik a kapitalista vállalatoktól. A szövetkezeteknél a személyek egyesülése képezi a vállalat alapját, míg a részvényi társaságoknál a befizetett tőke a vállalat fő bázisa.

A szövetkezeteknek szintén szükségük van üzemeltetőre, amely elsősorban a befizetett üzletrészekből származik. Az üzletrész csupán eszköz a cél elérésére, nem pedig maga a cél. A szövetkezet feladatához és céljához mérten igazodik az egyes üzletrész összege. Tul kicsiny saját tőke-üzletrészek idegen tőke igénybevitelére kényszeríti a szövetkezetet és ez a körülmény károsan befolyásolja annak működését, ugyanis igénybe vett idegen tőkéért rendszerint magas kamatokat kell fizetni.

Közös érdekek folytán tömörülnek az egyes személyek szövetkezetekbe és azok ugyancsak együttes munkával jutathatják érvényre azokat. Tehát a közös üzletkezelés az egyes személyek egyesülésének a következménye, bizonyos célok elérésére, amely tagjai jövedelmének a fokozását és gazdasága felvirágoztatását célozza és valósítja meg. Ezekből láthatjuk azt, hogy a szövetkezetek gazdasági célokat követnek. Tevékenységi körük manapság a gazdasági élet különböző ágaira kiterjed. Vannak élelmezési és hitelszövetkezetek, beszerzési és értékesítési szövetkezetek, stb.

Az együttes munkálkodás és a közös-üzletkezelés alapelvéből következik, hogy a szövetkezet kizárólag a tagokért és a tagokkal dolgozhatik. Tehát egy hitelszövetkezet csupán tagjai részére folyósíthat kölcsönt, vagy egy terményértékesítő-szövetkezet csakis tagjai árufelhasználóit értékesítheti.

A közös üzletkezelés egyik következménye az, hogy a szövetkezet tevékenysége térbelileg korlátozva van. Ezt a bizonyos térbeli korlátozást (például egy falura) az általános szabály szerint a kitűzött gazdasági célok teszik szükségessé, melyek elérésére az illető szövetkezet megalakult. Egy hitelszövetkezet-

nél ez a térbeli korlátozottság egyenesen a szövetkezeti forma természetében rejlik. A legfontosabb mozzanat egy hitel-szövetkezetnél: a tagok anyagi viszonyainak, hitelképességének a beható ismerése és a nyújtott hitel felhasználásának ellenőrzése, mindezt csakis az ilyen térbeli korlátozottság teszi lehetővé. A szövetkezet tagjai könnyebben hajlandók szövetkezetükért a szolidaritás kezességét magukra venni, ha egymást kölcsönösen jól ismerik.

A szövetkezetek, mint jogi személy, szereshetnek vagyont és el is veszíthetik azt, perelhetnek és perelhetők, végül szerződéseket köthetnek.

A szövetkezet összes tagjai osztoznak annak jogaiban és kötelességeiben. A szövetkezet e jogait külön kereskedelmi név (cég) alatt gyakorolja. A cég a vállalkozás tárgya után igazodik. A szövetkezetet az igazgatóság vezeti és képviseli kifelé. Az igazgatóságot a tagok összessége választja. Az igazgatóság működésének ellenőrzésére a tagok felügyelőbizottságot választanak. Ugy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság a tagok sorából kerül ki. Ezeknek helyes megválasztásától függ a szövetkezet sorsa.

A szövetkezet tagjai jogait szavazás útján a közgyűlésen gyakorolják. A

szövetkezet megalakulása jogilag követhető feltételekhez van kötve: az alapszabályok megállapítása, ezek bírói jóváhagyása és a tagoknak a cégjegyzékbe való bejegyzése.

A tagok kezességi kötelezettségét a törvény azért írja elő, hogy a szövetkezet vagyoni állását kifelé erősítse. Megkülönböztetünk szövetkezeteket, korlátozott és korlátlan kezességgel. A korlátozott kezességi szövetkezetnél minden tag az általa befizetett üzletrészek összegéig és még egy meghatározott összeg erejéig kezeskedik, a szövetkezet kötelezettségeiért, amelyet az alapszabályok állapítanak meg. A korlátlan kezességi szövetkezetben a tagok egész vagyonukkal szolidárisan kezeskednek szövetkezetük kötelezettségeiért. A kezesség nemcsak kifelé érzeteti hatását — emeli a szövetkezet hitelét — de ezenkívül, magában a szövetkezet kebelében is igen hasznosnak bizonyul, a mennyiben nevelőleg hat.

A szövetkezeteket nem szabad kizárólag gazdasági intézményeknek tekinteni és azokat csupán üzleti szempontból elbírálni, mert kétségtelenül közhasznúak és úgy etikai, mint szociális szempontból magasabb hivatást töltenek be.

Sztankovics földművelési miniszter az állattenyésztők konferenciáján nyilatkozott a szesztermelésről

Beogradból jelentik: Közgazdasági körök még mindig sokat foglalkoznak az elmúlt héten megtartott állattenyésztési konferenciával. A konferencia szorgalmas látogatója volt Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter is, aki a majdnem négy napos tárgyaláson figyelmesen hallgatta az egyes szónokok fejtegetéseit.

A konferencián több szónok különösen a mezőgazdasági szeszgyártás fontosságára mutatott rá. Ennél a kérdésnél a földművelésügyi miniszter is felszólalt és beszédében kitért a mezőgazdasági és az ipari szeszgyárak közötti viszonyra.

— Az országban — mondotta a miniszter — a szeszégetésnek két fajtát ismerjük. A mezőgazdasági szesztermelést és az ipari szesztermelést. El kell ismerni, hogy a pénzügyminisztérium ebben a kérdésben nagyon labilis álláspontot foglalt el. Hol a mezőgazdasági, hol pedig az ipari szeszgyárakat részesítette kedvezményben. Az elmúlt esztendőben a szesziparosok kapták a legnagyobb kedvezményeket és a pénzügyminisztérium a mezőgazdasági szeszgyárak által termelhető kontingensét annyira leszállította, hogy sok mezőgazdasági szeszgyár nem tudta az üzemét fenntartani. Ha valakinek csak négy-száz hektoliter szeszt szabad égetnie, a termelés már nem fizeti ki magát, mert az előállítási költségek nagyon sokba kerülnek. De

az ilyen esetben a szesztermelés már azért sem lehet rentábilis, mert a gazdák a szeszégetésnél mutatkozó mellékterméket nem tudják gazdaságosan felhasználni.

Négy-száz hektoliter szeszt 80—90 nap alatt állítanak elő egy kisebb mezőgazdasági szeszgyárban, viszont az állatok hizlalására szükséges melléktermékre nyolc- kilenc hónapra volna szükség. Ilyen alacsony kontingens mellett a me-

zőgazdasági szeszgyár nem tud hivatásának megfelelni, mert nem tud elég anyagot szolgáltatni az állathizlaláshoz.

A miniszter hangsúlyozza, hogy a költségvetési vita idején megpróbálta, a mezőgazdasági szeszgyárak helyzetének megjavítását, azonban hangsúlyozza, hogy ebben a kérdésben igen nagy nehézségekre akadt. A miniszternek mégis sikerült elérnie, hogy a kontingens nyolcszáz hektoliterre emeljék fel.

A miniszter véleménye szerint ez a nyolcszáz hektoliter azonban nem jelenti még a szükséges minimumot. Hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági szeszégetők kérdésében a pénzügyminiszter kötelező ígéretét bírja, hogyha majd az új fogyasztási adótervezet elkészül, ezt a kérdést is rendezni fogják. Sztankovics miniszter hangsúlyozta, hogy emiatt már érintkezésbe is lépett a mezőgazdasági és az ipari szeszgyárak képviselőivel és reméli, hogy sikerül majd olyan megoldást találnia, amely majd mindkét fél igényeit ki fogja elégíteni. Az új fogyasztási adótörvény lehetővé fogja majd tenni azt is, hogy a szeszgyárak cukorrépából is gyárthassanak szeszt.

A miniszter azután rámutatott arra, hogy

a szövetkezeti szeszgyáraknak évente, hogy a szükséges cukorrépamennyiséggel rendelkezzenek, három-négy-száz katasztrális holdat kellene cukorrépával bevetniük.

Mivel ugyanazon az a földön csak minden öt esztendőben lehet cukorrépát termelni, épen ezért az ilyen szövetkezetnek kétezer hold föld felett kell rendelkeznie. Ilyen birtoka azonban a mezőgazdasági szesztermelő szövetkezetek közül egynek sincsen és épen ezért a szövetkezeteknek szerződések után kell ez a cukorrépa mennyiséget biztosítani.

A miniszternek ezeket a kijelentéseit a kongresszus tagjai a legnagyobb helyesléssel vették tudomásul.

MI ÚJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotica. Lloyd közleményei

Kiszolgáltatási akadályok vasuti küldeményeknél

A vasuti üzletszabályzat 81. szakasza, illetve annak végrehajtási rendelkezései szabályozzák a vasutnak azt a kötelességét, hogy az áru feladóját értesítse a kiszolgáltatási akadályokról. Ha tehát az áru átvevőjét nem lehet feltalálni, ha az átvevő az átvételt megtagadja, ha a fuvarlevelet a díjszabásban megállapított határidőn belül ki nem váltja, vagy ha más kiszolgáltatási akadály merül fel, a rendeltetési állomás a feladót a feladási állomás utján köteles késedelem nélkül az akadály okáról értesíteni és tőle utasítást kérni. A végrehajtási rendelkezésekben meg van állapítva az a határidő, amelyen belül a fuvarlevelek kiváltandók.

E rendelkezéseket a rendeltetési állomások gyakran nem tartják be. Ennek az az oka, hogy a rendeltetési állomások nem végzik naponta a szükséges ellenőrzést abban az irányban, hogy a fuvarleveleket a díjszabásban megállapított határidőn belül kiváltották-e és akkor természetesen elmarad a feladónak idejében való értesítése, vagy pedig elmarad a címzett közbenjárására. Ilyen eljárás következménye, hogy a küldemények gyakran heteken át kiváltatlanul fekszenek a vasuti állomásokon anélkül, hogy a feladónak erről semmi sejtése volna s csak jóval később tudja meg, hogy a címzett a fuvarlevelet egyáltalában nem váltotta ki. De az ilyen eljárásból kifolyólag felmerült fekbért a vasut — szigorúan tartva magát a díjszabáshoz — behajtja a feladótól, ki pedig az ekként bekövetkezett helyzetért se nem hibás, sem azt el nem háríthatja.

A vasuti vezérigazgatóságnál megfelelő lépések történtek abban az irányban, hogy ez a visszas állapot megszűnjön és az egyes igazgatóságok révén utasítják az állomásokat a vasuti üzletszabályzat fenti rendelkezéseinek szigorú betartására.

Mint értesülünk a vasuti vezérigazgatóság rendelete már meg is érkezett az egyes igazgatóságokhoz és így remélhető, hogy a vasuti állomások ezentúl szigorúan fognak alkalmazkodni a törvényes előírásokhoz.

A »Lloyd« titkári hivatala ezúton is felhívja Szubotica város kereskedőit, hogyha egyes vasuti állomások ennek ellenére is még mindig vétlenének a fent idézett vasutüzletszabályzati rendelkezések ellen, a konkrét eseteket haladéktalanul hozzák a Lloyd tudomására.

Vasuti rakterületi bérletek. A vasuti rakterületi bérletek után fizetendő bérleti összegeknek utóbbi időben történt emelése kapcsán a »Lloyd« titkári hivatala értesíti az egyesület tagjait, hogy a vasuti vezérigazgató 20.800/28. számú rendeletével kilátásba helyezte, hogy a megállapított rakterületi bérleti összegeket az érdekeltek indokolt kérelmére le fogják szállítani. A kérvényeket a szubotica vasutigazgatóság utján kell beadni a vasuti vezérigazgatósághoz.

A szövöpar képviselőinek konferenciája. A hazai szövöpar képviselői nemrég konferenciát tartottak Beogradban, mely alkalommal megalakult a hazai Szövöpariágak Szövetsége. Midőn az érdekelteket a szövetség megalakulásáról értesítjük, egyben felhívjuk őket, hogy ebbe a szövetségbe saját érdekükben kivétel nélkül lépjenek be. A belépés a »Lloyd« titkári hivatala révén eszközözendő. A szövetség alapszabályai ugyancsak a »Lloyd« titkári hivatalában tekinthetők meg.

A vágóhídi és husfeldolgozási ipar képviselőinek konferenciája. A vágóhídi és husfeldolgozási ipar képviselői június 5-én Beogradban konferenciát tartottak, amelyen hangoztatták, hogy mindkét iparág országunk helytelen gazdasági politikája következtében igen nehéz helyzetbe került, mert elvesztette majdnem összes kivitelit, mivel az illető államok védődávakkal és más intézkedésekkel lehetlenné tették hustermeink kivitelét,

habár kormányunk a vámok leszállításával nagyban elősegítette ugyanezeknek államok iparcikkeinek behozatalát. Annak bizonyítékaként, hogy mennyire hanyatlott vágóhídi és husfeldolgozási iparunk, utaltak arra, hogy amíg 1924. évben eme szakmában még 17 kiviteli vállalatunk volt, addig ezek száma jelenleg már csak öt. Hangsúlyozták, hogy amíg más agrár-államok, mint pl. Magyarország, találtak utat és módot arra, hogy mezőgazdasági iparukat, amely az iparállamok vámpolitikája folytán hasonló helyzetbe került, megfelelő intézkedésekkel nemcsak megmentsék az elpusztulástól, hanem képesé tették még fokozottabb kivitelre, addig nálunk e tekintetben nem történt semmi. Ennek folytán a következő kérelmeket terjesztették a kormány elé: 1. Ausztraliával és Csehszlovákiával kötendő kereskedelmi szerződéseknél, hasson oda a kormány, hogy vágóhídi és husfeldolgozási iparunk részére ismét lehetővé tétessék a kivitel ezekbe az államokba. 2. A Németországgal kötött kereskedelmi szerződés revíziója, valamint állategészségügyi konvenció kötése utján tegyék lehetővé vágóhídi és husfeldolgozási iparunk kivitelét ebbe az

országba is. 3. Mielőbb kössenek vágóhídi és husfeldolgozási iparunk részére kedvező kereskedelmi szerződéseket Svájjal, Törökországgal Spanyolországgal és Franciaországgal. 4. Megfelelő intézkedésekkel tegyék lehetővé vágóhídi és husfeldolgozási iparunk fennállását, működését és további fejlődését.

Kereskedelmi muzeum Szolonban. Görögországi külképviseletünk kezdeményezésére szoloni kereskedelmi és iparkamráknál kereskedelmi muzeum létesült. Cél szerű volna, ha a tekintetbe jövő kereskedelmi cégeink árumintákat küldenének a muzeum részére, lévén ez reklám egyik leghatásosabb módja. Minthogy azonban a beviteli vám felette nagy, maga a kereskedelmi minisztérium hajlandó a kiállítás kivált árumintákat összegyűjteni és görögországi főkonzulátusunknak elküldeni.

Pamuthulladékok géptisztítási csöklora. Scherb Erhard, háusemi (svájci) cég pamuthulladékokat kínál géptisztítási csöklora. A minta megtekinthető a »Lloyd« titkári hivatalában. 100 kg. (brutto netto helyett) ára franko jugoszláv határ: 80 svájci frank.

Miért csökken a jugoszláv sertéskivitel?

Az országos állatgazdasági konferencia megállapításai

Beogradból jelentik: A beogradi állatgazdasági konferencián az egyes kiküldöttek nagyon sokat foglalkoztak a jugoszláviai sertés kivétel hanyatlásának az okaival is. Jugoszláv sertés export az utóbbi esztendő statisztikai adatai szerint annyira visszafejlesztődött, hogy a mai nagy Jugoszlávia sokkal kevesebb sertést exportál, mint a háboru előtti kis Szerbia. Az 1920-tól 1926-ig kidolgozott statisztikai adatok mind arra mutatnak, hogy a sertés kivitel állandóan csökken. A konferencia elnöke Prochaska Ljudevit terjedelmes referátumban rámutatott arra, hogy

Jugoszlávia csak abban az esetben tudja sertésexportját növelni, ha megjavítja a kivitelre szánt sertés minőségét.

részben angol fajta 7—8 hónapos sertéseket keresnek, amelynek a hús a sütésnél nem ugrik össze és a hús színe sem változik meg. Számos akgrár országban az angol sertésekkel való kísérletek már az export szempontjából is fényesen beváltak. Jugoszláviában már a sertés termelők nagy részben felismerték ezt a tendenciáját és épen ezért nagyon sok helyen áttértek az angol sertés tenyésztésre amellettt, hogy a hazai sertés fajtákat a tisztaságukban megakarták óvni. Bár

Jugoszlávia egyes vidékein a klimatikus viszonyok olyanok, hogy az angol sertéssel való kísérletezések nem mindenütt vezettek eredményre.

Az angol sertés a mocsaras vidékek legelőjét nem bírta el és a szállítási nehézségek is nagyon ártalmasak az an-

gol sertés állóképességére.

Próbászka nagyon fontosnak tartja az állatbetegségek elleni védekezés kiépítését is, mert enélkül évente körülbelül félmilliárd dinár veszteség éri a nemzetgazdaságot.

Egyes szónokok rámutattak az amerikai veszedelmes konkurrenciára, amely az idei esztendőben már nagyon veszedelmes lesz. Az amerikai sertés exportőrök három milliárd dináros export alapot teremtettek meg, amely a sertés exportot van hivatva előmozdítani és amellyel az egész világ sertés kereskedelmére akarnak nagy csapást mérni.

Több szónok hangsúlyozta, hogy a jugoszláv sertés termelőnek egyenes dísnótípust kellene kitenyésztenie, mert ezzel jobban lehetne a Középeurópában mutatkozó lengyel konkurrenciával szembeszállni.

A sertés-exportőrök azután azt is kifogásolták, hogy amíg egy élősertés Beogradtól Szuboticaig három napig utazik, addig Szubotica körül a szállítmány nem egészen huszonnégy óra alatt ér Bécsbe.

A sertésexportőrök azonkívül még azt is kifogásolták, hogy amíg a jugoszláv ipar nagy kedvezményekben részesül, addig a kormány részéről nem történik semmi sem, ami a sertésexportot előmozdítaná. A sertésexportőrök különösen a textil iparnak adott kedvezményeket kifogásolják, mert abban az esetben, ha a kormány csökkentené a textil vámkokat, akkor a jugoszláv mezőgazdasági kivitel más országok részéről nagyobb kedvezményekben tudna részesülni.

Rekordtermést várnak a Bánátban

Szerbiában és a Szerémségben is nagyon jók a termés kilátások

Noviszadról jelentik: A noviszadi Steinbach és Zwiebach-cég kérdőíveire a bánáti terméseredményekről a következő jelentések érkeztek:

Velikakikindán: Buzából tíz százalékkal többet vetettek, különben a bevetett területek megfelelnek a tavalyinak. Az áttelelés jó volt. Sok eső volt, ami a termés kilátásokat még kedvezőbbé tette. Készletek csak buzából vannak, a tavalyi termés husz százaléka még meg van. A buzatermés kilátások kitűnőek, zab, árpa jó, tengeri közepes. Egy másik kikindai szakvélemény mindenesben megegyezik az előzővel, csak a tengerit illetőleg panasolja, hogy az 2—3 héttel visszamaradt.

Pancsevón: Az új buza kilátásai kitűnőek. Ha az időjárás kedvező marad, rekordtermésre van kilátás. Új tengeri kedvezőtlen, egy teljes hónap-

sen visszamaradt. Árpa kevés van, de jó, zab jó.

Velikibecskereken: Ezer hold répával több a bevetett terület, mint tavaly. Buzakilátások kitűnőek, 6—16 métermázsát lehet remélni. Tengeriből rosszak a kilátások, egy hónappal vissza van maradvá. Árpa jó. Készletek nincsenek.

Novibecselén: A bevetett terület annyi, mint tavaly. Kiszántás nem volt, áttelelés jó. Készletek alig említésreméltók. Buzatermésre a kilátások kitűnőek, zab, jó, árpa és más gabonaneműk kitűnőek, tengeri visszamaradt, de a jó idő feljavíthatja.

A SZERÉMSÉGben:

Rumán: Nagyobb területek vannak bevetve, mint voltak, csak tengeriből van ugyanannyi, mint tavaly és zabból kevesebb. Az áttelelés jó volt. Készletek jelentéktelenek. Buza és zab kilátások jók, hasonlóan jók árpánál, ellenben tengerinél a rossz idő miatt gyengébbek.

Szremska-Mitrovicán: A bevetett terület annyi, mint tavaly. Áttelelés jó. Tavaszti vetés rossz idő miatt kedvezőtlen. Különösen a sörárpánál érezhető a hideg idő következménye. Zab és tengeri még megjavulhat. Készletek a Szerémségben jelentéktelenek, a Macsvában buzából tíz vagon, Buzából a mitrovicai járásban ötven vagon van, de azok spekulánsok kezében vannak és napiáron nem kerülnek piacra. Buza szempontjából az időjárás kedvező, tavaszti vetések számára igen jók. Buzakilátások jók, téli árpánál középjók, nyáriánál gyengék zabnál és tengerinél még meg nem állapíthatók.

Indiján: Négyezer hold buzával, ezer hold zabbal és ugyanannyi tengerivel, árpával és más gabonaneműekkel van bevetve. Készletek buzában ötszáz vagon, tengeriben száz vagon, másból semmi. Kilátások buzánál, holdanként 8—10—12 métermázsá, zabból 12—15 métermázsá, árpából 15—17 métermázsá, tengeriből gyenge.

SZERBIÁBAN:

jóval több buzát vetettek a többi gabonaneműek rovására. Zab sokkal kevesebb, mint tavaly, tengeri valamivel kevesebb, hasonlóan árpa és répa. Áttelelés jó. Kiszántás egyáltalán nem fordult elő. Készletek, jelentéktelenek, de az aratásig felhasználják. Tengerit kivéve a kilátások nagyon jók. Rekordtermésre van kilátás.

A földművelési miniszterium jelentése

Beogradi jelentés szerint, a földművelési miniszter a vetések állásáról a következő jelentést adta ki: *A buza általában igen jó termést ígér.* Kitűnően áll a buza, a morvai, raskai, szreimi, bregalnici, valjevói és bácskai tartományokban. Jó termés ígérkezik a zagrebi, vrbaszi, nisi, vranyai, ljubljani, zetai tartományokban. Gyenge termés kilátások mutatkoznak a tengerparti vidékeken.

A többi tartományokban a buza állása az időjárási viszonyok további alakulásától függ.

A zabra és a rozsra ugyanaz áll, mint a buzára.

A kukorica kitűnő termést ígér. A hüvelyes vetemények termés kilátásai nagyon gyengék.

Az iparnövények szintén nagyon gyenge terméssel bíztatnak. Burgonya, répa, közép termést mutat. Káposzta, paprika stb. jó termést ígér. Gyümölcsösben szintén igen jó termés ígérkezik.

A szilvában kártékony rovarok pusztítottak, amelyek különösen a boszniai tartományokban okoztak igen nagy károkat.

A minisztérium hangsúlyozza, hogy az országban az időjárási viszonyok nem mindenütt voltak a legjobbak. Több helyen árvíz is pusztított, azonban, ha az időjárásban tartós javulás fog beállni, akkor az ország igen jó termésre számíthat.

A Bánáti Mezőgazdasági Egyesület termésjelentése

A Bánáti Mezőgazdasági Egyesület — mint Belkibecskerekről jelentik — összefoglaló termésjelentésében nem ítéli meg ilyen optimisztikusan a termés-

kilátásokat. A jelentés fontosabb adatai a következők:

Buza: Sok helyen a jégverés károkat okozott. Több helyen a buza ritka, mert a márciusi szelek károsan hatottak. A szalma elegendő, de a kalász rövid, egerék csak nagyon kevés kárt okoztak. *Középtermésre lehet számítani.* A búzával bevetett terület ugyanannyi, mint az elmúlt évben.

Rozs: Eléggé viruló, jó termésre lehet számítani.

Zab: Az első vetések ritkák, a fagytól szenvedtek, későn fognak érni, gyöngy termés várható.

Kukorica: A késői téltől károkat szenvedett, nincs kifejlődve, sárga, a vegetáció elkészt, a termés kilátások még bizonytalanok.

Árpa: A száraz fagy ártott neki, ritka a magban jól kezdett alakulni, minőségileg is jól sikerült, de csak középtermésre lehet számítani. A vetés huszonöt százalékkal kevesebb a tavalyinál.

Burgonya: A vegetáció megkészt, de azért jó termést várnak.

Repce: A kaszálás megkezdődött és holdanként 3—5 mázsás termésre lehet számítani.

Kender: Jó termésre lehet számítani. **Dohány:** A vegetáció megkészt, de meleg idő még segíthet.

Cakorrépa: A kapálást befejezték, a bombozat a földet betakarja. *Rekordtermés várható.*

Lóhere: bőséges, csalamdéd: fejletlen és sárga, mohar: szintén. A rétek bőséges termést adtak, a legelők kitünőek, a szőlőtermés közepesnek ígérkezik. A gyümölcs jó.

Szigoru vámvédelmet követelnek a jugoszlávai sörgyárak

Az ipartestületek központi vezetőségének memoranduma

A Csehszlovákiával rövid időn belül megkezdődő kereskedelmi tárgyalásokkal kapcsolatban az ipartestületek központi vezetősége kidolgozott egy memorandumot, amelyet a napokban fog átadni a kormánynak és amely memorandum állást foglal az idegen, különösen pedig a csehszlovák sör nagymennyiségben való behozatala ellen.

— A mi sörgyáraink — mondja a memorandum — számszerint 34, évente körülbelül hétszáz ezer hektoliter sört tudnak az országban értékesíteni, míg kivitel egyáltalán nincs. A mi söriparunk kapacitása azonban sokkal nagyobb (évente kb. egy és fél millió hektoliter) a legjobb akarat mellett sem lehet többet értékesíteni, tekintettel arra a körülményre, hogy nálunk a sört csak a városokban és a nyári hónapokban fogyasztják. A sörfogyasztást és termelést nagyban akadályozzák a horribilis állami és közszéki illetékek, a magas vasúti tarifa és a nyersanyag nagy ára. Az újabb illetékek bevezetése csökkenteni fogja az eddigi fogyasztást is és ennek folytán az egész ország területén évente hatszáz ezer hektoliternél többet nem lehet majd értékesíteni.

Ennek ellenében Csehszlovákiában egész más állapotok uralkodnak. A háború előtti évben a mostani Csehszlovákia területén 655 sörgyár volt működésben, ezek közül 454 évi 15.000, míg a többi 188 gyár százezer hektoliternél többet termelt évente. Ezekben a gyárakban összesen 18.000 munkás és 2500 tisztviselő volt alkalmazva, az évi termelés 13 millió hektoliter tett ki, melyből 11.750.000 hektoliter az ország területén fogyasztottak el, míg kivitelre csak 1.250.000 hektoliter jutott. A sör kivitelére 49 gyár volt felhatalmazva. (40 Csehországban, 5 Morvaországban, 4 pedig Szlovákiában). A legnagyobb exportüzem a pilseni gyár volt, amely 1913-ban 1.019.645 hektoliter termelt, amely mennyiségből 551.360 hektoliter exportált külföldre. (Csak egy üzem kivitele csaknem annyit tett ki, mint nálunk az egész évi fogyasztás.) A háború alatti években a sör termelés lényegesen apadt, részben a nyersanyag

hiányában, részben pedig a kivitel korlátozása miatt.

A háború befejeztével Csehszlovákia mindent elkövetett, hogy a sörttermelést újból a békebeli nivóra emelje fel. A termelés jobb megszervezése és a költségek megtakarítása érdekében a csehszlovákiai sörgyárak nagyobb része szövetkezett. Amíg a sörgyárak száma 1913-ban 655-t tett ki, addig most számuk 492-re csökkent. A csoportosulás hasznos eredménye meglátszik egy gyárnak évi termeléséből. Még 1926-ban az évi produkció 18.000 hektoliter volt, a következő évben a termelés már 20.380 hektoliterre rugott. Románia évente 1.600.000 hektoliter, Svájc 2.035.000 hektoliter, Dánia 2.258.000 hektoliter, Svédország 2.363.000 hektoliter, Csehszlovákia 9.712.625 hektoliter, Franciaország 13.496.000 hektoliter, Belgium 17.000.000 hektoliter, Anglia 36.464.00 és Németország 48.376.000 hektoliter termelt évente.

Ebből a kimutatásból tisztán látszik az a sajnálatos körülmény, hogy a többi európai államok mennyire tútesznek rajtuk a sörttermelés terén. A memorandum szerint az ilyen nagy produkcióknak az az oka, hogy ezek a külföldi gyárak minden tekintetben élvezik kormányaik segítségét és védelmét, különösen pedig az exportálást illetően.

Csehszlovákiában például a kezdő gyáraknak a kormány öt éven keresztül csaknem teljes adómentességet nyújt. Nálunk a sörttermelés sajnos sokkal nagyobb költségekkel jár, mint Csehszlovákiában. A nyersanyag jóval drágább, ugyancsak a munkaerő is és a sörttermeléshez értő szakembereket drága pénzért vagyunk kénytelenek külföldről behoztatni, ehhez járulnak a horribilis adók és illetékek. Ennek tulajdonítható, hogy nálunk a sörttermelés ezzel együtt a sörfogyasztás is napról-napra csökken, míg ezalatt Csehszlovákiában az iparnak ez az ága állandóan emelkedik. Tekintettel a mi sörgyártásunk rossz helyzetére, a többi európai államok, különösen pedig Csehszlovákiával szemben az ipartestületek központi vezetősége az esetleges katasztrófális következmények elkerülése miatt, követeli a kormánytól a szigorú vámvédelmet, amely nélkül iparunk ez az ága nem bírná ki az idegen konkurenciát.

— Az ország érdeke — fejezi be a memorandum — hogy a sörbehozatal csökkentessék, mert nem helyes, hogy a jugoszláv pénz idegen üzemeket segítsen, olyan cikkekért, amelyeket az országban is beszerezhetünk.

Hirek a nagyvilágból

Harc az európai linoleumtröszt ellen.

Az európai linoleumtröszt fáradozásai az összes üzemek bekapcsolása érdekében, egyelőre eredménytelenek maradtak. A trösztön kívül álló Rheinische Lixoleumwerke legutóbb megtartott közgyűlésén sem változtatta meg addigi álláspontját és a vezetőség úgy határozott, hogy tovább harcol a tröszt ellen, miután az lehetetlenné teszi az egyes üzemek individuális fejlődését.

Amerikai pénzügyi körök a Dawes-tervezet megváltoztatásáért. A napokban érkezett vissza Newyorkból Richard Pohl a berlini tőzsde elnöke, aki a német értékpapírok tőzsdei jegyzése érdekében járt az Egyesült Államokban. Pohl, aki amerikai utjáról szívesen beszámolt tartott a berlini tőzsde vezetősége előtt, kijelentette, hogy amerikai pénzügyi körök minden formában támogatni kívánják a német ipar és kereskedelem fejlődését. A newyorki bankok már most is tekintélyes összegű számlát tartanak a berlini nagybancoknál és ezenkívül szívesen vállalnak érdekeltiséget német vállalatoknál. Amerikai pénzügyi körökben egységes a kívánság, hogy Németország jóvátételi kötelezettségeit mielőbb véglegesen megállapítsák, miután a mostani bizonytalan helyzet a gazdasági fejlődést károsan befolyásolja. Amerikának nem áll érdekében, hogy Németországot pénzügyileg gyámság alatt tartsák.

A svéd gyufatröszt átveszi a dániai gyufagyárakat. Londoni pénzügyi körökben hetek óta beszéltek arról, hogy a svéd gyufatröszt legújabb terve az összes dániai gyufagyárak átvétele. A hír megerősítést nyer most az egyik dán napilap, a »Nationaltidende« közlésében, amely szerint a svéd tröszt vezetői a két legnagyobb dán gyufagyár fuzióját készítik elő. Ez a tranzakció a svéd tröszt uralmát jelentené a dániai gyufaellátás terén.

A portugál bor- és likőrexport szabályozása. A portugál kormány legújabb rendelete szerint az összes exportcégek, amelyek a jövőben exportüzetek lebonyolításával óhajtanak foglalkozni ellenőrzés alá kerülnek. A bor- és likőrexportörök egyesületben fognak tömörülni, amely az ellenőrzés munkáját végzi. Bort és likőrt az új rendelet szerint csak olyan cég exportálhat, amely igazolja, hogy vezetője ezen a téren szakértő és az exportáru minősége megfelel a követelményeknek. A bor exportja a jövőben csakis termelők számára szabad. Az új rendelettel a kormány a portugál exportcékek jóhírnevét óhajtja védeni.

Szovjetország nagy rendeléseket eszközölt Angliában.

Londoni jelentés szerint az Arcos, a szovjetkormány londoni kereskedelmi szervezete, 4 millió font összegű megbízást juttatott az angol iparnak. A két legnagyobb megbízást gépgyárak és az elektroipar kapták. Három textilipari-gépgyár 1.2 millió font értékű teitülgári berendezést szállít Oroszországba, az elektroipar pedig erőműtelepeket rendez be egy millió font értékben. A szállítások átlagosan két-három évi hiteltörténeket, angol bankok garanciája mellett. Az érdekelt angol cégek szakértőket küldeni, hogy a gyárak berendezésénél és a szállított gépek felszerelésénél segítsenek. Ezenkívül nagyobb mennyiségű kerékpárt, motorkerékpárt és autóbilt szállít az angol ipar. Az angol-orosz konfliktus óta ez az első orosz megbízás az angol ipar számára.

A légiforgalom fejlődése Németországban. A német »Lufthansa«, amely a légiforgalmat a németországi vonalakon lebonyolítja, kimutatást közöl a május havi forgalomról, hogy ezzel a légiforgalom nagyarányú fejlődését illusztrálja. A megelőzően nagy számok csak a berlini állomás teljesítményét tartalmazták. Menetrend szerint májusban 535 repülőgép indult, 1968 utassal, 35.000 kg csomaggal, 20.000 kg postával és 3.500 kg újsaggal. Berlinbe érkezett 546 repülőgép 1802 utassal és megfelelő teher- és levélpostával. A repülőforgalom közegei megnevezése a gyorsvonat elsőosztályának, ugyhogy Nyugat-Európában hosszabb utakra már általában a repülőgépet veszik igénybe. Szó van arról is, hogy Németországban a gyorsvonat első osztályát emiatt megszüntetik.

Még ebben az évben megalakul az új török jegybank. Angorai jelentés szerint az új jegybanktörvény ez év novemberében kerül a parlament elé. A törvény teljesen előkészítve kerül tárgyalás alá és rövid időn belül életbelép. Az új jegybank alaptőkéje 25 millió török font lesz, amely összeg a régi papírpénz becserélése után mint felesleg az új bank rendelkezésére fog állani. Az új bankjegyek kibocsátása szintén teljesen elő van készítve és nem lesz magasabb, mint az eddigi papírpénzek értéke. Miután azonban a háború folyamán és a szmirnai nagy tűz alkalmával 20—25 millió régi papírpénz elpusztult, ez az összeg nem kerül kifizetésre, hanem az új bankjegyek fedezetére fog szolgálni. Az új bankjegyek kibocsátásával rövid határidőn belül összes eddigi török papírpénzek értéküket veszti.

Az A. E. G. rekordforgalma és prosperitása. Az A. E. G. vezetősége az új amerikai kölcsönrel kapcsolatban egy prospektust bocsátott ki, amely a vállalat munkakörét és fejlődését illusztrálja. Eszerint az A. E. G. múlt évi forgalma meghaladta a 100 millió dollárt, ami rekordot jelent a vállalat történetében. Az 1924. évi forgalom összege 54 millió dollár volt, a háború előtti négy év átlaga pedig 85 millió. A társaság kilátásai ez évben újra javultak és a forgalom összege előláthatólag meg fogja haladni a múlt évi rekorderedményt. Az export fejlődése szintén kielégítő, a múlt évben az összforgalom egyharmadát tette ki az export.

Megindul a kép-távíróforgalom London és Berlin között. Miután a kép-távíróforgalom lebonyolítására irányuló kísérletek kedvező eredménnyel végződtek, a német postaigazgatóság még ez év augusztusában megnyitja a forgalmat London és Berlin között. Erre a célra külön kábelvonalakat fektettek le, hogy a reprodukciót tisztán érthessék el. Ugyancsak ez év nyarán indul meg a közvetlen telefonforgalom Berlin és Buenos-Aires között is. A beszélgetés Argentiniával valószínűleg olcsóbb lesz, mint az Egyesült Államokkal.

Amerikában tovább folyik a spekuláció.

Az amerikai jegybankok akciója, a tőzsdei spekuláció megakadályozására nem járt sikerrel. Az utolsó héten újabb 366 millió dollár értékpapírkölcsönt folyósítottak a bankok, ugyhogy jelenleg több mint 5 milliárd dollár lombardkölcsön támasztja alá a nagy hosszt. Ennek következtében a kamatláb 7%-ra emelkedett, ami Amerikában szinte példátlanul magas. Az összes jegybankok tovább folytatják akciójukat, amely a spekuláció megakadályozására irányul és amennyiben ez más módon nem sikerül, akkor újabb diszkontálbemeléssel kerül a sor Amerikában.

Hétórás munkanap az orosz fémáru-gyárakban. Az orosz kormány és a fémun-kások szakszervezete között megbeszélések folynak a hétórás munkaidő bevezetése ügyében. Egyelőre azokban a gyárakban léptetik életbe az új rendszert, ahol a jövőben három turnust foglalkoztathatnak naponta és ezzel az üzemek racionalizálását is keresztülvihetik. A tervek szerint jelenleg 26 ilyen gyár van üzemben és a foglalkoztatott munkások száma körülbelül 70.000. A kísérlet sikerétől függ, hogy a közeljövőben a hétórás munkaidőt a többi üzemekre is kiterjesztik-e.

A középeurópai vaskartell felemeli az export-árakat. A középeurópai vaskartell legutóbbi bécsi konferenciáján elhatározták, hogy az árakat rövidesen felemelik. Legújabb jelentés szerint ez irányban már megegyezés is történt és az export-árakat átlagosan 5—10%-kal fogják emelni. Ez az áremelés többek között Jugoszláviára és Bulgáriára is vonatkozik. Az áremelés hírére az egyes vasművek nagy rendeléseket kaptak, amelyeket hír szerint még a régi árakon fognak leszállítani.

A Skoda-művek 15 millió tengerentúli megbízást kaptak. A Skoda-művek az elmúlt napokban Indiából 17 lokomotív szállításra kaptak megbízást. A megrendelés meghaladja a 15 millió csehszlovákot. Az indiai vasutak elhatározása nagy meglepetést keltett, miután erre a megbízásra az angol ipar is pályázott. Ugyancsak jelentős megbízásokat kaptak a Skoda-művek a balkán-államokból, Délamerikától, Kínától és Portugáliától, ugyhogy a gyár működése hosszabb időre biztosítva van, ami a jelenlegi dekonjunktúra mellett a cseh vas- és gépipar teljesítőképességét bizonyítja.

Amerika az elmúlt hónapokban 5000 millió dollár aranyat exportált. Az európai pénzügyek rendezése és a sorozatos valutastabilizációk következtében megindult az amerikai aranyexport. Az amerikai statisztika szerint múlt év szeptember óta körülbelül 500 millió dollár értékű aranyat exportáltak az Egyesült Államok, ami az amerikai viszonyokhoz képest is meglepően nagy összeg. Egyedül Angliába 118 millió dollár aranyat exportáltak. Az aranyexport az utóbbi időben sem mutat csökkenést, Anglia változatlanul importál. A legutóbbi napokban a londoni Midlandbank számára újabb 10 millió dollár arany érkezett Európába.

„ALEXA“ nyakkendő olyan közkedvelt már, hogy ott van minden embernek a nyakán! Elegáns és olcsó! Subotica, korzó. Fordítás 10 dinár

BELFÖLD

Olasz lobogó alatt importálják az argentinai búzát. Beogradból jelentik: Több beogradi gabonás cég mint értesülünk panaszt akar tenni egyes tengerparti vámhatósági közegek ellen, akik nagyon megkönnyítik az argentinai gabonának az országba való beözönlését. A gabonások panasziratukban elő fogják adni, hogy mivel Jugoszlávia és Argentína között nincs kereskedelmi szerződés, az argentinai hajósok a jugoszláv kikötőkbe nem argentinai, hanem olasz lobogó alatt futnak be és felmutatják az olasz kereskedelmi kamarának vagy vámhatóságoknak a bizonylatát arról, hogy a gabona olasz eredetű. Ennek következtében ők a gabonát a kedvezményes vám-tarifá mellett hozzák be az országba. Az argentinai gabona mind olasz származási bizonyítvánnyal jön be és a jugoszláv hatóságok türik, hogy az olasz kijárók ezen az illegális üzleten nagy pénzeket kereszenek. Olaszország tudvalevően nem exportál egy szem gabonát sem és éppen ezért a hatóságoknak tudniuk kell, hogy mit cselekedjenek akkor, amikor olasz lobogóval La Plata-gabonát hoznak be az országba.

Tovább folyik a szénháború a közlekedési minisztérium és a kormány között. Beogradból jelentik: Amint a Bácsmegyei Napló már jelentette, a szénbányatulajdonosok és a közlekedési minisztérium között már hónapok óta heves harcok dűlnak. A küzdelemnek egyelőre a munkások isszák meg a levét, mert a szénbányák az egész vonalon redukálják üzemüket. Tudvalevően néhány hónappal ezelőtt sikerült az államvasutak vezérigazgatója és a bányák között egy megállapodást létrehozni, a szállítandó szénmennyiségről és az átvételi módozatokról bizonyos vitás kérdések azonban továbbra is

nyitva maradtak és ezeket a hosszú hónapok óta tartó tárgyalások alatt sem tudták elintézni. Ennek az lett a következménye, hogy a kormány június hónapra semmiféle kötést nem eszközölt a trbovljei szénbányákban. A közlekedési miniszternek ez az határozata természetesen a szénbánya tulajdonosokat nagyon elkésérrítette és az elkeseredést az is nagyban növelte, hogy a szénbányák nem tudták sohasem idejében a pénzüket megkapni, mert az állam Jugoszláviában a legkésedelmesebb fizető. Egyes bányavállalatok még a novemberi szállításokért sem kapták meg a pénzüket. A vizás állapotoknak egyelőre az az eredménye, hogy a szénbányák a munkát a legminimálisabba redukálták és emiatt sok ezer bányász kenyér nélküli van. A trbovljei szénbánya hetente csak két napig dolgozik és nemsokára a többi szénbánya is követni fogja ezt a példát. A közlekedési minisztérium és a bányák között kitört harcoknak az egész gazdasági élet kárát látja.

Mezőgazdasági vándorgyűlés Szrpszki-Miletiosen. A Bácskai Gazdasági Egyesület június hó 3-án szrpszki miletiesi gazdaságkörében vándorgyűlést rendezett, amelyen dr. Schmidt Konrád (Szombor) a mezőgazdaság sulyos helyzetéről beszélt, amelyből az egyedüli kivezető ut, a gazdák szervezkedése. A németek Agraria szövetkezetének a gazdasági egyesülettel karöltve kell működnie. Míg a szövetkezet a gazdákat a szükséges cikkekkel és gépekkel látja el, addig az egyesület munkálkodásával elősegíti a többtermelést és agitacionális munkájával a gazdáknak jogot és tekintélyt szerez. Pető Flóris (Szombor) az okszerű mélyebb talajművelésről beszélt, mert jobb munka, több trágya stb. segítségével a mélyebb művelés lé-

nyegesen előmozdítja a többtermelést Gromilovics Tamás (Szombor) a mezőgazdaság egyik igen fontos eszközéről a mai legjobb típusú ekéről beszélt, majd áttért a vetőgépekre, különösen ajánlotta a műtrágyaszóróval kombinált vetőgépeket, mert idevonatkozó kísérletek igazolják, hogy a kombinált vetés lényegesen előmozdítja a többtermelést. Inhoff József igazgató a mezőgazdasági kísérletezés nagyjelentőségéről beszélt. Az állattenyésztés és növénytermelés minden egyes ága megköveteli, hogy a gazdakörökben minél több kísérletezés történjék. Nem szabad ölbé telt kezekkel mindent az államlól várni. Arra kell törekednünk, hogy mihamarabb elérjük azt, hogy csakis ne mestetti magvakat vessünk és csak azokat szaporítsuk, amelyek legjobban beváltak.

TŐZSDE

Zürich, június 13. (Zárlat.) Beograd 9.135, Páris 20.395, London 25.335, New-York 519.05, Brüsszel 72.50, Milánó 27.29, Amszterdam 209.425, Berlin 124.05, Bécs 73, Szófia 3.745, Prága 15.38, Varsó 58.175, Budapest 90.57, Bukarest 3.175.

Szombori terménytőzsde, június 13. Buza bácskai vasut 345—350, zab bácskai vasut 260—262.50, árpa takarmányi 61—62 kilós 290—295, takarmányi 63—64 kilós 300—305, tavaszi 65—66 kilós 320—325, tengeri bácskai vasut 290—293. Lisztek: Ög 470—490, Ög 470—490, kettes 450—470, ötös 430—450, hatos 405—425, hetes 330—340, nyocás 240—250, korpá finom 210—220. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, június 13. Buza bácskai 77—78 kilogramm 2 százalék 347.50—350, bácskai 78—79 kilogramm 2 százalék 350—352.50, bács-

kai tiszavidék 78—79 kilogramm 2 százalék 352.50—355, délbánati 347.50—350, felsőbánati 78—79 kilogramm 2 százalék 345—347.50. Zab: bácskai 260—265, szerémi 260—265. Tengeri bácskai 287.50—292.50, bácskai fehér 297.50—302.50, bánati 285—287.50, szerémi 287.50—292.50.

Budapesti gabonátőzsde, június 13. A gabonátőzsdén az irányzat tartott. Fel-tűnően szilárd a tengeri. Hivatalos ár-folyamok pengőértékben a határidőpia-con: Buza októberre 30.42—30.56, zár-lat 30.52—30.54, márciusra 32.52—32.62, zárlat 32.56—32.58, rozs októberre 26.12—26.26, zárlat 26.24—26.26, márciusra 28.04—28.14, zárlat 28.12—28.14, tengeri júliusra 29.88—30, zárlat 30—30.02, au-gusztusra 30.30—30.40, zárlat 30.40—30.42, májusra 25.354—25.44, zárlat 25.40—25.42. A készárpiaccon: Buza 33.50—35.20, rozs 30.25—30.50, árpa 29—30, zab 31.60—32.50, tengeri 29.25—29.60, korpá 23.90—24.10.

Budapesti értéktőzsde, június 13. Ma-gyar Hitel 85.3, Osztrák Hitel 48.16, Kereskedelmi Bank 114.8, Magyar Csokor 176, Georgia 15, Rimamurányi 104.7, Salgó 68, Kőszén 829.5, Bródi Vagón 41.2, Beocsini Cement 239, Nasici 187, Ganz—Danubius 162, Ganz Villamos 137, Roskányi 16, Athenaeum 40, Nova 52.3, Levante 22.8, Pesti Hazai 215. Irány-zat: lanya.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal je-lentése szerint a jugoszláv vizek mai áll-lása a következő: *Duna:* Bezdán 395 (—2), Apatin 490 (—4), Bogojevo 480 (—4), Vukovár 394 (—6), Noviszad 404 (—6), Zemun 376 (—8), Pancsevo 358 (—10), Szmederevo 434 (—6). *Dráva:* Oszijek 284 (+24). *Száva:* Mitrovica 293 (—16), Beograd 318 (—10). *Tisza:* Senta 378 (—8), Becej 312 (—18), Ti-tel 431 (—7).

VIVASIKY RENAULT

Általános elismert tény, hogy
autó, autobus, teherautó stb.-ben

Renault

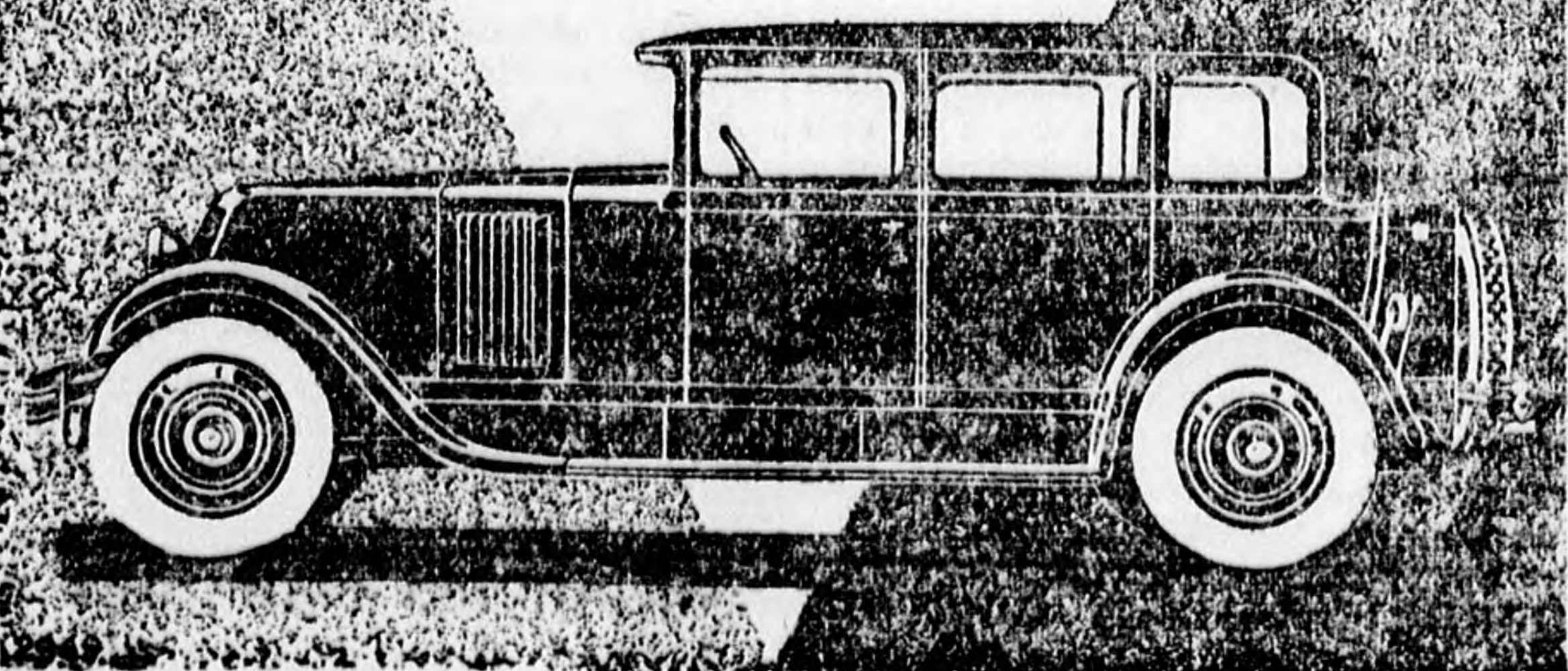
a vezető márka; — a legelterjedteb-
bek az elismert legjobb motorokkal
és a legkevesebb benzinfogyással

5906

Vezérképviselő:

KRAUSZ EDF, NOVISAD

Képviselő Délserbia, Crnagora és Sarajevo részére
Beograd, Obilićev Venac 36

Havi részletre

vásárolhat egy komplett hálót, ebédlőt és mindennemű butort. Megna-gyobbított üzemünkben a legmodernebb bu'orokat elsőrendűen készít-jük. Forduljon hozzánk bizalommal, mielőtt butort vásárol!

Szenti és Virág mübutorgyár

Subotica, Sudarevićeva ul. 54—56. Tel. 383

3407

SZTARIBECSEJI GYÓGYFÜRDŐ ÉS HAJÓZÁSI VÁLLALAT

Sztaribecseji gyógy-fürdő az ország leg-jobbhatású ártézi ké-nes fürdője. A fürdő vize szénsavat, jódot és sót tartalmaz és biztosan gyógyító hatása: reuma,

izom és ízületi csúz, köszvény csontfájdalmak, görvély, női bajok, idegesség, vérszegénység és bénaság ellen, továbbá kénes-iszap pakolá ok orvosi rendelet szerint. A sztaribecseji gyógyfürdő a leghire-sebb kül- és belföldi fürdők győgyerejét magában foglalja és sok költségtől és fáradságtól kíméli meg önmagát, ha fürdőnket felkeresi. Iszap pakolások télen-nyáron eszközöltenek. Elismerő-levelek az ország minden részéből. A vállalat hajóin a fürdőbe utazó bánati közönség részére mérsékelt menet-dijak. A hajók június 1-től az alábbi menetrend szerint közlekednek (minden vonathoz csatlakozás): Sztaribecsejről indul: 4, 6³⁰, 8³⁰, 10³⁰, 13¹⁵, 15, 16⁴⁵, 19¹⁵, Novibecsejről indul: éjjel 1³⁰, 5, 7³⁰, 9⁴⁵, 11³⁰, 13⁴⁵, 16, 18³⁰. A sztaribecseji gyógyfürdő és hajózási vállalat vezetősége.

Megérkeztek az ötüléses kis és hétüléses nagy, hathengeres

"BUICK" AUTOMOBILOK

Kedvező fizetési feltételek!

"MICHELIN" GUMMI

minden méret-beu raktáron

Bánati főképviselő MITA BERBERSKI, V. Bečkerek

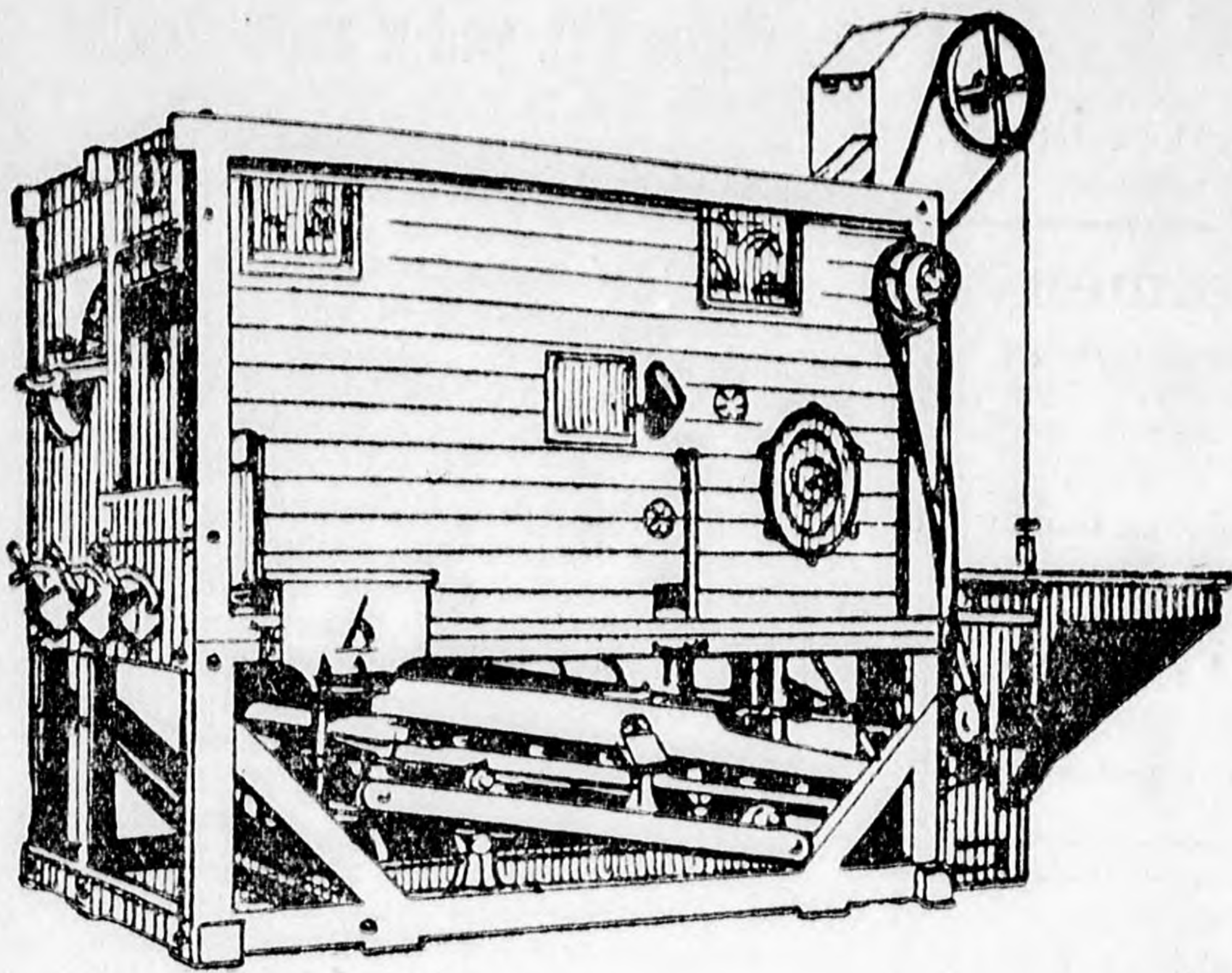
Autójavítás és pneumatikvulkanizálás!

Akar Ön jó és olcsó könyvet?

Akkor fájradjon be a „Bácsmegeyi Napló” könyv-ostályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégítik

Vetőmagtisztítás a köz- és mezőgazdaság legégetőbb problémája!

»**P
E
T
K
U
S**«

1. Vetőmagmegtakarítás mellett nagyobb terméseredmény!
2. Tisztított vetőmag használata mellett gyakorlatilag cca 6 m.-mázsa termés-többlet kisholdanként!
3. Mindennemű gabona és egyéb vetőmag tisztítására és osztályozására alkalmas!
4. Általában 99.9% a „PETKUS“-szal elérhető tisztasági eredmény!

Üzemben megtekinthető:
a jugoszláviai vezérképviselnél

Telefon: 22-86. sz. **Bárdos és Brachfeld, Novisad** Željeznička 105-107

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Dr. Szalontay Zoltán orvos urnak

Novisad

Súlyos betegségeből felépülve, első kötelességemnek tartom igen tisztelt Orvos urnak ezután a nagy nyílvanosság előtt is legőszintűbb köszönetemet tolmácsolni azért a lelkiismeretes ápolásért és gondosságáért, amellyel gáz-flegmonemből kigyógyított. Az isteni gondviselés után egyedül igen tisztelt Orvos urnak köszönhetem azt, hogy ebből a súlyos betegségből felépültem és ép ezért nem mulaszthatom el Önnek ezután ismételtlen a legmélyebb hálát és köszönetemet kifejezésre juttatni.

Kiváló tisztelettel
Anatol A. Meljnikov
anatólgarázstulajdonos
Novisad, Željeznička ul. 77.

5958

Árverési hirdetemény

A Szubotici Kereskedelmi és Iparbank 1928 június 16-ikán délután 1/4 órakor azokat a zálogtárgyakat, amelyek f. é. május 5-ig nem rendezték, a bank helyiségében árverésen eladja.

6000 Subotici Kereskedelmi és Iparbank

A bácska-topolai gőzmalom újbóli elárverezése

A Francia-Szerb Bank beogradi igazgatóságának kérelmére a bácska-topolai járásbíróóság, mint hivatalos közeg június 18-ikán, hivatalos helyiségében (6. sz. terem), nyílt árverezés útján újlag eladja a csödben levő Beogradska Produktna Banka tulajdonát képező »Patria« gőzmalmot, melynek 24 órai őrlekedése 7 vagon liszt és 2 vagon kukorica.

A fentemlített gőzmalom ötemeletes épületén és a hozzátartozó legújabb és legtekélyesebb gépein kívül (a gőzgép 450 HP Lanz-védjeggyel) árverésre kerülnek még a hozzátartozó összes melléképületek és pedig: egy kétemeletes épület, amelyben egy kukoricaőrlekedésre szolgáló kisebb malom van felszerelve, továbbá gépműhely, nagy raktár, melyben elhelyezhető 100 vagon termény, egy külön ház 12 szobával, mely hivatali vagy lakóhelyiségnek használható fel, ezenkívül egy nagy loistálló és kocsiújszer.

Árlejtési összeg 3.500.000 dinár. De tekintetbe véve, hogy ez a másodszeri árlejtés, a gőzmalom a fentemlített összegben alul is eladható. Az árverésen résztvevőknek 10%-ot kell készpénzben vagy értékpapirokban letétbe helyezni. A vevő köteles az adásvételi összeget az eladás napjától számított 5%-os kamattal együtt 3 egyenlő részletben lefizetni és pedig az első részletet 30 napon, a második részletet 60 napon és a 3-ik részletet 90 napon belül, az eladást jogérvényesítésének napjától számítva. A lefizetett előleg a harmadik részletnél lesz beszámítva.

Az árverésre kerülő épületek és tárgyak szabadon megtekinthetők a végrehajtás kezdetéig. Közlellyi értesítéssel szolgál a a Beogradban levő Francia-Szerb Bank személyesen vagy írásban. 5544

**Permetezők
Pálinkafőzőkazánok
Réztüstök
Rézedények és
Rézárak**

készítése és szaksterd javítása

Hován László
rézművesnél
Subotica, Zrinjski trg 24

Valódi

Saxonia-kékkő

Sugár Manó

cégnél minden 20 dinár után 1 **Amicia** bélyeg jár

Minden nap garantált friss

I-a teavaj

kapható

Tršić Todor

tejesarnokában
Strossmajerova ulica 22.
(Halpiac) 444.

»AGNES CREME« kapható:

Hercel Jenő, Subotica
Braca Marer parfümerija, Novisad
Fehér gyógyszerár, B. Topola
Cserevny dro erija, B. Pa'anka
Kozmetikai intézet, St. Be'anj
Gavanski Nenad, Srbo'bran
Kaponyai Illés, St. Moravica
Paul Theiss, Novi V'bas
Stefan Art, Kula
Papp Zoltán, Feketič
Süli Károly, Mali-Id'os

Paszományt
butorra, függönyre, draperiára, rojtokat, zsinórokat bojtokat olcsón vállal.

Nagy Lajos
paszoman'os. Jugovica 31.
Meghívásra mintámmal házhoz megyek

Egy szép girl a berlini Haller-Revue-ből. Foto: E. Schneider, Berlin.

A Karcu vonalak diadala!

A felesleges zsirpárnák korlátozzák a vérkeringést, hátrányosan hatnak az anyagcserére és az egész szervezet működését károsan befolyásolják. — Ezért távolítsuk el magunktól a felesleges zsiradékat és keressük a karcu vonalakat! — Ezeket a jelszavakat halljuk minden oldalról, azonban — sajnos — nem találunk módot arra, hogy a felesleges és kellemetlen kövérségtől megszabaduljunk. — Mióta a

LEICHNER 1001 Fogyasztó - Fürdő

forgalomba kerül, sok-sok ezren tapasztalták saját magukon ennek a kiváló hatású kozmetikai gyártmánynak elsőrangú hatását. — A »Leichner 1001« fogyasztófürdő azonkívül deális szépítőszert, a bőrt idővel hófehérré és üdévé teszi és mindenféle bőrtisztálanságot eltávolít. —

Egy fürdő ára Din. 30,—. Mindenütt kapható. Szerezzen be tehát azonnal néhány fürdőt próbára és az eredmény serkenteni fogja a »Leichner 1001« fogyasztófürdő további használatára és egy teljes kúra-mely 20 fürdőből állbefejezésére.

L. LEICHNER
BERLIN, SCHÜTZENSTRASSE 31
Vezérképviselőt:
HELLER i VAŽONYI, VELIKA KIKINDA

Tüzifa

I-a fűrészgári kemény hulladék 100 klgr.-ként házhoz szállítva **Dinár 26,-**

Kötözött puha hulladék 1 méter hosszban kemény hulladék I-a búkhasáb, vegyes hasáb vagontételekben a legolcsóbb napi áron

J. Vujković i Drug
Jukičeva 41 5217 Telefon 669

Oglas o prodaji stečajne mase

Potpisani kurator mase ovim obnarodujem, da se u stečajnu masu Antuna Mamuzića trgovca iz Subotice pripadajuća, u stečajnom inventaru pod stavkama 1—135 uzeta raznovrsna manufakturna roba i pod stavkama od 136—151 uzet dućanski nameštaj čija je nabavna cena 138.146 dinara a procenbena cena 61.234 dinara po ovlaštenje i uz intervenciju stečajnog odbora putem javnog dražbenog natjecanja u jednoj masi

21. juna 1928. godine u 3 sata posle podne

u kancelariji stečajnog odbora Dr. Edmunda Siliši u Subotici (I. krug, Badalićeva ul. br. 2.) prodati.

Isključena cena stovarišta robe i dućanskog nameštaja je 61.000 dinara.

Ko hoće da učestvuje u dražbenom nadmetanju dužni su svoju kupovnu ponudu pismeno u zatvorenom kovertu najkasnije do 21. juna pre podne do 12 sati kod predsednika stečajnog odbora Dr. Edmunda Siliši predati i istodobno u ime pišmanine 10% od isključene cene t. j. 6.100 dinara u gotovom novcu položiti.

Na prisepelim ponudama odlučivaće stečajni odbor sa kuratorom mase 21. juna 1928. godine u 3 sata posle podne, te pridržavajući sebi pravo, da u koliko oni najvišu ponudu ne smatraju dovoljnom istu odbiju i da odrede usmeno dražbeno nadmetanje, te da isto odmah održe. Stečajni odbor pridržava sebi pravo, da u koliko ni na usmenom dražbenom nadmetanju stavljenu najvišu ponudu ne smatra povoljnom istu odbije, i eventualno pokuša stečajnu masu odmah u delovima prodati.

Oni, koji su podneli pismenu ponudu dužni su dražbenom nadmetanju određenom za 21. juna 1928. godine posle podne u 3 sata lično pristupiti, a onaj čija se ponuda primi dužan je pišmanluk do visine kupovne cene nadopuniti odnosno kupovnu cenu u celosti odmah isplatiti i kupljenu robu u roku 24 sata odneti. Ujedno je kupac dužan 1% kupovne cene u ime kupovne pristojbe u taksenim markama na dražbeni zapisnik prilepiti.

U koliko onaj, čiju ponudu stečajni odbor primi dražbenom nadmetanju ne pristupi ili u svemu neudovolji napred izloženim uslovima gubi položenu pišmaninu, te će se na njegovu štetu i opasnost održati odmah novo dražbeno nadmetanje.

Reflektanti mogu pregledati stečajni inventar i robu kod mene u mojoj kancelariji svakog dana posle podne od 3—5 sati.

Kako stečajni odbor tako ni ja neprimamo na sebe nikakvu garanciju u pogledu kvaliteta i kvantiteta robe. Subotica, dne 6. juna 1928. godine.

Branko P. Pakaški
advokat
kurator mase.

5986

Csődtőmegeladási hirdetés

Alulírott csődtőmegeládnok ezennel közhírré teszem, hogy a Mamuzics Antal szuboticei kereskedő csődtőmegét képező, a csődletárba 1—135. tétel alatt felvett különféle kézműáru, valamint a 136—151. tétel alatt szereplő üzleti berendezés, melyeknek beszerzési ára 138.146.— din. becslési ára pedig 61.234.—, a csődbizottság meghatalmazása folytán és annak közbelépésével, nyilvános árverés útján

1928. év június 21-ikén délután 3 órákor

a csődbizottság íródjában (Dr. Szilasi Ödön íródjája, Szubotica, I. kör, Badalićeva ulica 2.) egy tömegben eladásra fog kerülni.

Az áruraktárnak és bolti berendezésnek kikiáltási ára 61.000.— dinár.

Az árverésen résztvenni szándékozók kötelesek vételajánlatukat írásban, zárt borítékban, legkésőbb jun. 21. déli 12 óráig, dr. Szilasi Ödönnél, a csődbizottság elnökénél benyújtani és egyúttal bánatpénz fejében a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 6100.— dinárt készpénzben letenni.

A beérkezett ajánlatok felett a csődbizottság a csődgondnokkal egyetemben 1928 június 21-ikén délután 3 órákor fog dönteni és fenntartják maguknak azt a jogot, hogy amennyiben a beérkezett legmagasabb ajánlatot nem találják kielégítőnek, azt elutasítják és szóbeli árlejtést rendelnek, amelyet rögtön meg is tartanak. A csődbizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy amennyiben a szóbeli árlejtésen tett legmagasabb ajánlatot sem találja kedvezőnek, azt is elveti és esetleg megkísérli a csődtőmegnek azonnali részletekben való eladását.

Azok, akik az írásbeli ajánlatot beadták, tartoznak az 1928 június 21-ikén délután 3 órákor megtartandó nyilvános árverésen személyesen megjelenni, akinek ajánlatát elfogadják, az pedig köteles a bánatpénzt a vételár magasságáig kiegészíteni, illetőleg a vételár teljes egészében azonnal lefizetni és a megvásárolt árut 24 órán belül elvinni. Egyúttal köteles a vevő, vételilleték fejében, a vételár 1%-át okmánybélyegeken az árverési jegyzőkönyvre ráragasztani.

Amennyiben az illető, akinek ajánlatát a csődbizottság elfogadta, nem jelenne meg az árverésen, vagy pedig a főntebb említett feltételeknek bármilyen is nem lenne eleget, elveszíti a letett bánatpénzt és az ő közzéadására és terhére azonnal új árverést tartanak.

A csődletár és az áru megtekinthető nálam, az íródjában, mindennap délután 3—5 óra közt.

sem a csődbizottság, sem pedig a csődtőmegeládnok nem vállalnak semmiféle garanciát az áru minősége és mennyisége tekintetében.

Szubotica, 1928 június 6-ikán.

Branko P. Pakaški, ügyvéd
csődtőmegeládnok.

Nyilatkozat

Alulírott, mint az Ada községi és Szentkerületi Davidović demokrata organizáció elnöke és mint a szuboticei központi bizottság tagja, kijelentem, hogy összes tisztségeimről lemondottam és tisztán egészségi okokból a politikai szerepléstől teljesen visszavonulok.
Ada, 1928 június 12-ikén.

Sedmakov Dušan,
kereskedő

5973

Árverési hirdetés

Folyó hó 25-ikén délután három órákor nyilvános árverésre bocsátjuk intézetünk helyiségében mindazon zálogtárgyakat, melyek folyó év április hó 30-ikáig nem nyertek rendezést.

Poljoprivredna i Založna Banka d. d.
zálogosztály

5987

KUGLI GÖLYÖK

billiárdgöly, mandinergöly, Lignum sanctum gölyök
70 dinártól 150 dinárig
Özv. Gerber Jakabnénál Subotica
B. Sudarevićeva ul. 32.

Trbovlje-i (Trifal)

portlandcement, építési mész,

valamint az összes építési anyagok nagy raktára.
Oltómező, elszigetelőlemez parafás, kátrány tetőlemez, Alabaster gipsz, kőpor, dunai homok. — Nagyban és kicsinyben legolcsóbban beszerezhető

SIPOS SÁNDOR SUBOTICA

I., Sokolska ulica 6. Telefon 863. — Mészégetőtelep, raktárak: Aleksandrovó. Telefon: 867.

A kávé akkor jó

ha friss!

Sugár Manó

cégnél minden 20 dinár után 1 Arnela bélyeg jár

ASZTALOSOKNAK

gépmunka
50 dinár

B. SPITZER

faipar. I., Badalićeva ul. 5

Elsőrendű, száraz, pormentes
547

bükkfaszenet

ajánl
Révai Adolf Subotica
Soko'ska 2 Telefon 551
Gyors és pontos kiszolgálás

FIGYELEM!

Az utazó-közönség figyelmét bizalmasan felhívom most épült, teljesen új kávéházamra és szállodámra, mely Starobčedjen a vasúti állomással szemben van. A Mító-féle
„Hotel Vojvodina“ vezetésére árról, hogy tiszta, kényelmes és olcsó! Utazóknak kedvezmény! Reggeli, ebéd, vacsora és szoba csak 55 dinár. — A szálloda fürdőszobával és központi fűtéssel van ellátva. Pontos kiszolgálás. Beszélünk szerbül, magyarul és németül. — Az utazó-közönség szíves támogatását kérem Mító Lajos, tulajdonos

Befőttes üvegek

ugyszintén az összes üveg- és porcellánárak
Csak viszonteladóknak!
Kereskedők legjobb bevásárlási forrása

KARLO KOPP

V. Becskerek
Raktár: II. külkerület 3. d) a Geyer-vendéglő közelében

Szolid bázisra alapított, nagy vevőkörrel rendelkező, jól bevezetett házkal

nagykereskedés

nagyobb tőkével
társat keres
Szaktudás nem szükséges. Ajánlatok „Valuta“ jellegű Schmolka hirdetőirodaba Novisad küldendők
5954

Szőlő- és gyümölcsfapermetező anyagok

Kékkő
100% Montecatini és 100% Zorka,

Raffia Ia Mayunga,
Zöldpor
100 fokos valódi,

Kénvirág,
Kénpor,
Légyforgács,
Aloe,
Kénmáj
5674
Klein Géza és Fiai

Poziv

na glavnu skupštinu i dnevni red

Tvornica Hleba Marija Terezija d. d. sada Jugoslavenska Tvornica Hleba d. d. u Subotici održaće svoju

redovnu XVI. godišnju glavnu skupštinu

dana 24-og juna 1928 godine pre podne u 10 sati u svojim poslovnim prostorijama VI. kvart Petrogradska ul. br. 12 na koju se pošt. deoničari ovim pozivaju.

Dnevni red glavne skupštine je sledeći:

- 1. Izbor dva deoničara koji će overiti zapisnik glavne skupštine. 2. Izveštaj Uprave i Nadzornog Odbora o prošlogodišnjoj bilansiji te podnašanje završnih računa o gubitku o dobitku. 3. Donašanje odluke o davanju razrešnice Upravi i Nadzornom Odboru. 4. Odluka u pogledu honorara članovima Nadzornog Odbora. 5. Predlog Uprave o likvidaciji društva. Za slučaj, da se izrekne likvidacija — izbor likvidatora, te odluka a davanju ovlaštenja istima u pogledu beleženja firme i unovčenju društvene prokretne i nepokretne imovine. 6. Izbor članova Nadzornog Odbora. 7. Eventualni predlozi.

Upraviteljstvo.

Napomena: U smislu §-a 20 osnovnih pravila oni deoničari, koji žele sudelovati na glavnoj skupštini dužni su barem pre 3 dana glavne skupštine svoje deonice zajedno sa nedospelim kuponima položiti na blagajni društvenoj ili kod Eskontne i Pučke Banke d. d. u likv.

Bilanca 31 decembra 1927.

Aktiva: Dužnici Din. 4012.58, Inventar 14.486.50, Nekretnina 22.734.96, Gubitak 8563.34, Ukupno: Din. 49.797.38.

Pasiva: Dion. glavnica Din. 17.500, Pričuva 14.265.—, Hipot. zajam 2699.64, Slagalište 2070.—, Tantieme Din. 3928.18, Dividenda 6948.75, Vjerovnik 2385.81, Ukupno: Din. 49.797.38.

Bilanca gubitka i dobitka 31 dec. 1927.

Gubitak: Troškove Din. 121.531.34, Ukupno: Din. 121.531.34.

Dobitak: Za ispećenih hleba. Din. 112.968.—, Gutak Din. 8563.34, Ukupno: Din. 121.531.34.

Upraviteljstvo.
Nadzorni Odbor.

Bőröndököt

csak a speciális készítőnél vásároljon, ahol elsőrendű vászonkazzal már 80 dinárért kaphat, legnagyobb csopé-bőrönd elsőrendű vászonnál 200 dinár, ugyanez elsőrendű díszbőröndből, 75 cm. hosszú 750 din. — Divatos bőröndököt minden divatszínben már 70 dinárért kaphat. Tassék maggyőzőni minden vételkényszer nélkül
VULKAN FIBRE BÖRÖND GYÁRI LERAKATA
SCHLAGER HENRIK
speciális bőröndös és bőrárú szaküzlete
Subotica, Kr. Aleksandra ul. 1

Két

elsőrendű

vasesztergályos kerestetik

azonnali belépésre, lehetőleg többéves praksissal

Ajánlatokat „5827“ szám alatt a kiadó továbbít

Papini:

Krisztustörténete

nyolcadik kiadása most hagyta el a sajtót. Mindenképp szól ez a könyv, mert egyszerű és keresetlen, az evangéliumok ihletéből táplálkozó. Ez a könyv más, mint „irodalom“ — megváltás a szerzője számára s tán mások számára is.

A könyv ára 100 dinár

Kapható a Minerva r.-t. könyvosztályában

»ARGUS«

kereskedelmi és tudakozó iroda, NOVISAD

Petra Zrinjskog broj 5
Nyujt és beszerez tudósításokat, ajánlkozik váltó- és törlesztéses jelzálogköcsön beszerzésére, közvetít egyezséget fizetésképtelen kereskedők és iparvállalatoknál

Svábbogarat

Poloskát

Bolhát és minden más bogarat

Egy csomag ára 10 dinár. — Szétküldés vidékre postán az összeg előzetes beküldése ellenében

tökéletesen kiírt a „SANITAS“

por, a leghatásosabb szer

Kizárólagos eladás „SANITAS“ drogéria, Beograd Kn. Mihajlova 6. — Flók: Makenzijeva 67/a

5245

J. Andriska

műszaki üzlete, SUBOTICA, Jelačićeva ul. 9. Allandó raktár elsőrendű gyártmányu kerék párokban, kedvező fizetési feltételek. Egyedüli lerakat „PIRELLI“ olaszgumó gumikból Minden e szakmába vágó javításokat szakszerűen végez

Szabadalmazott jégszekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner többszörösen kitüntetett jégszekrénygyára Szubotica, Jugovića ulica 20

Kérjen árjegyzéket!

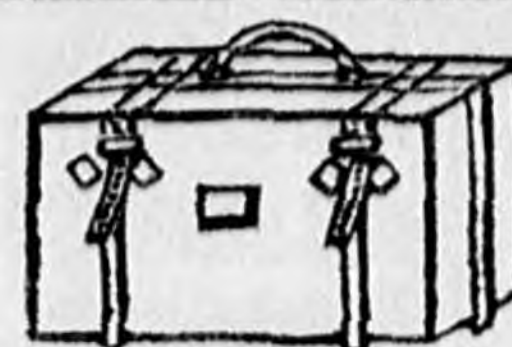
Természetes jég

Tisztán kezelve, hűtőházba raktározva
kg.-ként 30 paráért állandóan kapható
Nagyobb mennyiséget
40 paráért házhoz szállítunk
Hartmann & Conen
Subotica

Könyvelő

aki perfekt horvát és német gyors- és gépiró és levelező, állandó állásra azonnali belépésre kerestetik. Szesszszakmabeli előnyben. Csak önálló és megbízható erők küldjék részletes ajánlataikat a következő címre:

FILIP KERN
SUŠAK

Mielőtt

BÖRÖND - ÖT

tekintse meg saját készítményű
bőröndeinket és bőrtáskáinkat
amelyek garantált jó minőségűek és olcsók

Andrássy és Fazekas Subotica
Trumbićeva ul. 11, Csirkepiac

Vadászok!

Hosszu idő után újra kapható
vadászlőpor
eredeti gyári árban.
Saját érdekükben szerezzék be szükségletüket, míg a készlet tart
V. Bata Sin
fegyver- és lőszer-nagykereskedő cég, SUBOTICA

LEGFINOMABB FRANCIA TÁBLAOLAJ

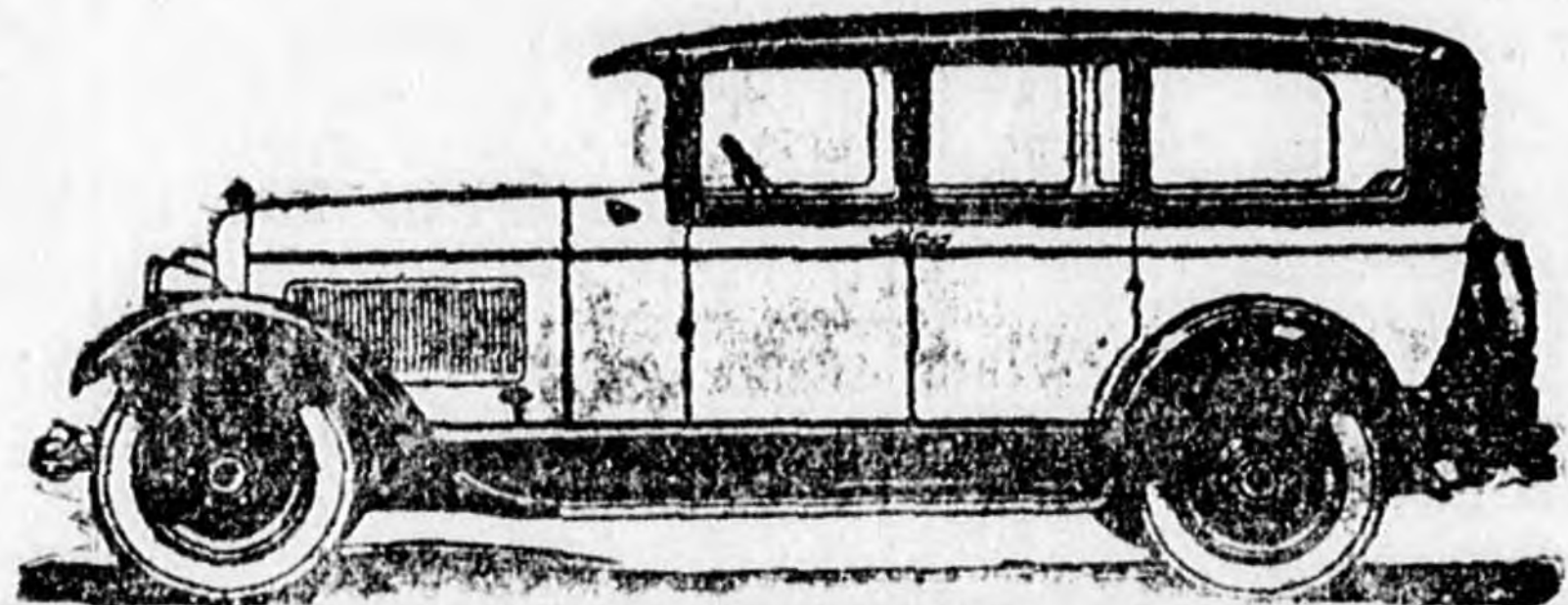
ZÖLD KERESZT „CROIX VERTE”
KÜLÖNLEGESSÉG
SALÁTÁKHOZ
MAJONNÉZEKHEZ
FŐZÉSRE
ÉS SÜTÉSRE
S. H. S. VEZÉRKÉPVISELET
IGNACE FLECHE & Co. BEOGRAD

Nyári öltöny-

és tenniszmadrág-különlegességek nagy választékban kaphatók
Vojislav Vasiljević
uriszabóság
Subotica, Manojlovićeva ulica 7., Pletikosić pajota

FIAT 520

Állandóan raktáron
„AUTOCAR”
NOVISAD

Trifkovićev trg 5

Vajdasági exportmalom keres azonnali belépésre **perfekt szerb-horvát-német-magyar levelezőt és gépirót**

Ajánlatok mind a három nyelven a fizetési igény megjelölésével és eddigi működés igazolásával „Perfekt” jeligére a kiadóhivatalba küldendők

LEGNAGYOBB
KÁRPITOSÜZLET
Klubgarnitúrák, patent-fotelek, ottománok, berzserek és szalónok gyártása
Allandó nagy raktár
Dj. Stanković
kárpitós
Beograd, Kralja Milana 77
Telefon 48-46 4481

Saját készítésű
fonott szandálok
nagy választékban raktáron, valamint
rendelésre mérték után
legszebb kivitelben és legolcsóbban
Falkenstein Sándor
bőröndös és szíjgyártónál
Subotica, Zmaj Jovin trg 5

Eladó földbirtokok Mali-Idjosen:
33 lánca prima szántóföld tanyával a községhez 2 km-re,
20 lánca prima szántóföld tanyával a kulai ut mentén,
2 lánca kaszáló, fele termő szőlő,
3 fertály kaszáló a bajsai utnál.
Az eladással megbizva:
Kollár Ferenc, Mali-Idjos

ÉPÜLET MÉRTELAJOS
BUTOR asztalos
PORTÁL műhelyében művészi kivitelben és előnyös feltételek mellett kapható. Subotica, Jugovića ulica 13

Cipő-
divatkülönlegességeket mérték után, jutányos áron és a legszebb kivitelben készíti
Petró
Sokolska ul. 1
Elin tanoncnak felvétetik
Ugyanott egy használ női varrógép eladó

Montecatini olasz kékkő
ára 7-70 dinár
Raffia
ára 22-50 dinár
n a g y b a n
Schäffer Rózánál
Subotica. Telefon 573

Az élővirág nevelése
Az ember jelkéhez van növe. De nem elég csak öntözni, táplálni is kell őket. Ha szereti virágait és örömet akarja lelteni egészleges fejlődésükben, nevelje őket **KARPOS** tápsóval és alkalmazza a hozzá mellélt utasításokat. — Csomagja 12-50 és 42- dinár
A veszteségnélküli aprószárnyas nevelésre 40 év óta becsületes bevált a **KOKO** baromfipor. Az eleséphez rendszeresen adott egész csekély adagokkal meglepő hatás. Husos, sütnivaló, valamint szorgalmasan tojó baromfit ad. Megbízható ellenszere a betegségeknek. Univerzális hatásu szer és áldása a baromfi udvarnak. — Csomagja 10, 40 és 115 dinár.
Gyógyszertárak, drogériák, virág- és magkereskedések árusítják. Szétküldés előfizetés ellenében franko. Utánvételt nem küldök.
Schumacher Z. gyógysz.-vegyilab. oral. Crvenka (SHS)
Olvashatja kedden, csütörtökön és szombaton

Ne engedje el a szerencsésjét!

Vegyen **Gyetvay Lajosnál Bácska-Topolán nyerő sorsjegyet**, mellyel szerencsés esetben **4,200.000 dinárt nyerhet!**
Huzások 1928 július 9.-én kezdődnek. Minden második sorsjegy nyer!
Sorsjegyeket 25, 50, 100 din. árban küld. Nyeremények 4,200.000, 1,200.000, 800.000, 500.000 stb. — Megrendelhető
Gyetvay Lajosnál, Bácska-Topola
Telefon: 26 100 dináros rendelésnél lista- és portaköltséget nem számítok **Postafiók 55**

LIFKA KERT-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig

A szezon egyetlen „NORDISK”-attrakciója

Meztelenül (Lady ohne Schleier)

Szerelm és féltékenységek luxusfilmje. Főszereplők:

Lil Dagover, Göste Eckman

London, Kristiania, Gøtheborg és a fjordok csodás vidéke filmen. Északi emberek! Új típusok!

Ezenkívül közökhajra

Lillian Gisch, John Gilbert nagy filmje

BOHÉMEK

Puccini operája

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapig és a napok közötti számt. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásig tartó jelölés levélben továbbítható. Kérjük a hirdetőket, hogy a hirdetésük mellé a címzettet is megadják.

Fordson traktor
Ford autóbussz
Ford teherautó
Ford személyautó
Oliver ekék
használt, de fizetőképességükben állapottan állandóan nagy választékban raktáron olcsón kaphatók
Földvári Bálánál, Starl-Beője

Pariski Mider-Salon
Subotica, Aleksandrova ul. 15
Prokesch-palota. I. em.
FÜZŐK
legelőgásabb kivitelben, valamint haskötők orvosi rendezésre készülnek 5919

FOGLALKOZÁS

Megbízható kifutót felvesszünk, Ruff cukorkagyár, Subotica. 5971

Asztalossegéd, aki butor munkában jártas, azonnali belépésre alkalmazást keres. Bóka György, Padej. Bánát. 5984

Segéd lányokat felvesszünk, Faludi Anna, Aleksandrova ulica 9. 5989

Ernyőáthuzások, különösen napernyők hozott anyagból 24 óra alatt készülnek. Javításokat olcsón vállal. I. Stein, Subotica. Kiskápolna mellett. 5669

Gyermektelen házaspár keres alkalmazást mielőbbi belépésre, a férj szobainas, felesége elsőrendű szakácsnő. Vidékre is elmennek. Cím a kiadóhivatalban. 5963

Vizsgázott stabilgőzkazánfűtőt keresünk. Természetbeni lakás, fűtés, világítás, fizetés megegyezik szerint. J. M. Georgijevic i Brat parna pilana, Bela Crkva. 5974

Keresek ügyes péksegédet, akinek két évi gyakorlata van. Cím. Palkovics Antal pékmester, Cantavr. 5964

Faszakmában képzett, önálló asztalosmester fűrészgárba, fátelpre, vagy fatermelő vállalatához vezetői, ispáni vagy ezekhez hasonló állást keres. Cím: Molnár könyvkereskedés Senta. 5936

Fiatl ügyes mechanikust és egy vasöntőt felvesz Hajnal Károly, Sombor, Radišićeva ul. 57. 5948

Gyógyszersegédgyakornokot vagy asszisztent akceptálók jó fizetéssel. Belépés július elseje körül. Hölgyet is elfogadok. Csak hosszabb ideig maradni szándékozóknak ajánkozását kérem a kiadóba. Állandó jellegre. 5948

Németül jól beszélő intelligens uri leányt keresek nagyobb gyermekek mellé vakációra. Állás azonnal elfoglalható. — Staramoravica (Bačka) Dévay Lajos református lelképásztor. 5933

Megbízható ügyes üzletvezető főhőmérnököt keresünk 1000 dinár kaucióval felvételre. Fizetés havi 1000 dinár. Pluković Fülöp, Vilsonova ul. 16. 5922

Háztartás minden ágában jártas intelligens fiatal asztalos házvezetőnő vagy hasonló más állást keres. Cím a kiadóban. 5908

Jó fiút tanoncnak felvesz Mandics szabó, Vermesház, Barátok mellett. 5863

Jó házból való fiú, lehetőleg 2 középiskolával, felvétetik. Hirsch kárpitosnál. P. Dobanovačkog 5. 5906

VÉTEL-ELADÁS

Vajgyári felszerelést használtat, teljesen jókban megvételre keresek. Ajánlatot kér ármegejelölésével. Honkó papirkereskedés, Mol Bácska. 5992

Jóforgalmu fűszerüzlet berendezéssel eladó. Cím a kiadóban. 5996

Ház Novisadon vasut állomás közelében, üzlettel, 2 szoba, konyha, pince és melléképületekkel, kerttel 75.000 dinárért eladó. Cím: Novisad, Kamenička ulica 31. 5997

Eladó 3-szor egy lánca föld sentai-uti ugarakban. Cím. Miška Prčić ulica 20. 5969

Megvételre keresek 35 HP Stock- vagy Benz szántómotort, lehet esetleg más gyártmány is és eladok egy 20 P fatüzeléses szivógázmotort. Gajda Pál, Bašahid (Bánát). 5981

Eladó 78 hold szeremeségi föld, épületekkel természet nélkül, esetleg bérbeadó. Bővebbet Agentura Kramer, Osijek, Kapucinska 12. 5976

Diófa ebédülő 12 kárpitozott székkel, 2 mahagoni, egy antik cseresznye szalon, 340x270 perzsa szőnyeg, sürgősen eladó. Bővebbet Balog Lina cégnél. Ugyanott cserepes Hortensio 30 dinárért, frissen vágott rózsza 1 dinár. 5941

6-8 HP cséplőgéphez való új elevátor eladó. Hermann Ferenc, Karanac (Baranva). 5894

Négyszobás ház Somborban, az Apatini uton, kedvező feltételekkel eladó. Szeles Bank, Sombor. 5883

20 HP komplett szivógázmotor darálóval minden elfogadható áron sürgősen eladó. Gál Jánosné, Sára Moravica 826. házzsám, 5889

2 dinár a cukrászsütemény, lakodalmi torta, a legjobb és legolcsóbb Institorisznál, Vilsonova 44. 5119

1 drb 14 éves 6 HP fogaskerekes alakított Hofherr-Schranz gyártmányu gőzmagánjáró garnitura, kifogástalan üzemmékes állapotban eladó, esetleg buzárért is. Bővebb felvilágosítást nyújt, Agrikultura, Sombor. 5819

Jóforgalmu vegyeskereskedés házzal együtt a közleg legforgalmasabb helyén eladó. Gabona bevásárlásra kiválóan alkalmas. A ház 413 öl telken fekszik, három szoba az összes melléképületekkel, tágas üzlethelyiséggel, villanyvilágítás és rádió. Nagy kert, gyümölcsfákkal. Érdeklődők forduljanak a tulajdonoshoz, Sepsey István, Debeljača (Bánát). 5816

Villamostelepi üzemvezető főszereelő állást keres

Megkereséseket Vig Lajos tanár Senta — címre kér

Könyvelőt

elsőrendű fiatal erőt aki a horvát és német nyelvben tökéletes, kizárólag a szesz-szakmából, aki utazásra és a vevők látogatására is alkalmas

keresek azonnali belépésre

Ajánlatok a fizetési igények feltüntetésével

FILIP KERN cég SUŠAK címre küldendők

HOLLÓSY FÉNYKÉPÉSZ

ÚJ MŰTERMÉBEN PAJA KUJUNDŽIČEVA ULICA 20 SZ.

Készít legmodernebb és művészi fényképfelvételeket, levelezőlapokat és minden más fényképezési munkát, meghívásra műtermen kívül és vidéken is. Levelezőlapot 3 drb 30 dinárért, 6 drb-ot 50 d n-ért készítek modern művészi kivitelben

női kalapüzlet

megfelelő tőkével üzlettársat keres

Csak írásbéli ajánlatokat kérek „Biztos jövedelem” jellegre a kiadóba 5933

Egyetlen lehetőség azoknak, kik a fővárosban, Beogradban óhajtanak letelepedni, illetőleg ott kell élniök, hogy kedvező áron, a város legforgalmasabb és leglakottabb részében 550 m² ingatlan vásároljon, melyen az utcára néző oldalon kétemeletes épület van, benne 3 lakás melléképületekkel. Az ingatlan fele szabad, beépítetlen. A mostani jövedelem évi 85.000 dinár. Teher az állami Jelzálogbanknál 190.000 din.

Felvilágosításokat nyújt a tulajdonos: LJUBA NIKOLIĆ BEOGRAD, MAKENZIJEVA UL. 38

»DAMA« FEHERNEMŐ-SZALON

TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, kombinéket, ingbugyikat, ajándéknak alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, terítőket

VÁROSI MOZI

Szerdán csak egy napra, a közönség általános kívánságára

Édesanyám

A fiui szeretet ragyogó filmje. Főszereplő Mary Carr

Hetedik menyország

Egy utcaseprő és egy kitaszított árva regénye Főszereplők Janet Gaynov és Charles Farret

Fiat-autó alig használt, olcsón eladó. Szeles Bank, Sombor 5882

Élővirágok kiültetésre, muskátli, petunia, liliom, tu barózsa, szegfű, vanilien, magas rózsza, krizantem, futók, aszparagusz, fikusz, begonia, semperflora, rex-begonia, szőnyeg növények, akuba, muza, hortenzia, pelargonja, aráliai, filodendrum, többfajta kaktusz. apxidistra rendkívül nagy választékban érkezett. Olcsó árban kapható és azonnal szállítható. Kain Lajosné virágkertesze, Szegedi ut, a villanytelep mellett.

Eladó jó karban levő szalagfűrés. Üzemben megtekinthető. Kovács Gyula, szatlas, Kula. 5630

18 HP alakított MÁV gyártmányu szivógáz magánjáró, 1 drb 1000 mm. Schlick-Nicholson gyártmányu cséplőszekrény bácskai elevátorral és komplett felszereléssel, igen jó állapotban, valamint két éve használt 12-14 HP Hofherr-Schranz gyártmányu szivógáz locomobil 1070 mm-es cséplővel, teljes felszereléssel, kifogástalan állapotban, továbbá 4 éves Astra 35 HP szivógáz magánjáró és 60 collos MÁV cséplőszekrény elevátor és teljes felszereléssel, kitűnő állapotban, valamennyi jutányos árban, esetleg gabonáért is, kapható. Bővebb felvilágosítást nyújt: Agrikultura, Sombor. 5505

Juniper zöld sósbor-szesz boróka kivonattal, hatására nézve felér bármely más sósbor-szesz három övegjének hatásával. Kapható gyógyszertárakban, fűszerüzletekben. Postai szeptküldés Blum gyógyszerház, Subotica, főpostával szemben 5190

Apróhirdetés a Bács megyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova utcában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

KÜLÖNFÉLE

Szépen butorozott különbejáratu uccai szobát, kizárólag a beltéren azonnalra keresek. »Szolid« jellegre. 5994

2 szobás lakás melléképületekkel azonnali beköltözésre kiadó. VI., Madjarska ulica 24. 5995

Csinosan butorozott különbejáratu kis szoba azonnalra kiadó. Paje Dobanovačkog ulica 3. Nemzeti szállodával szemben. 5990

Megszabadultam a lábfejástől, mióta Fabian-féle (Zrinjski trg 9.) cipőket hordok. 5764

Uccal butorozott szoba villanyvilágítással, konyhaszükségletekkel kiadó. Save Terkelje ulica 61. 5745

Jómenetű vendéglő Feketićen eladó vagy bérbe kiadó. Cím: Érsek, Feketić. 5317

Lakások kiadók, azonnal beköltözködhető. Jugovića 7. Kakas-iskolánál. 5865

Palicson két és három szobás lakások azonnalra kiadók, Hilda fényképész, Palic. 5966

Különálló szépen butorozott uccai szoba azonnalra kiadó. I. Obilićev venac 4. 5962

Palicson a fenyvessoron kiadó egy szoba, előszoba, konyha, speiz, butorral vagy anélkül, esetleg tére is. Cím: Paja Kujundžićeva ul 58. 5970

Tisza folyó és vasuti állomás mentén levő városban, nagy buzatermő vidéken 2 1/2 vagon kapacitású, modern berendezéssel malom hajtórólóval együtt bérbeadó. Tárulás is lehetséges. Cím a kiadóban. 5934

Raktárnak, műhelynek, garázsnak megfelelő betonozott helység, azonnal kiadó. Párhuzamos ul. 226. 5929

Keresek lehetőleg a beltéren 3 szobás lakást július 1-re. Cimeket a kiadóba kérek. 5924

Négyszobás magányos ház a villanyteleppel szemben azonnal kiadó. — Bővebbet Brozova ul. 9., főpostánál. 5911

Két üzlethelyiség augusztus 1-re kiadó. I. Oslobodjenja ul. 10. 5849

Sorsjegyet az új sorsjátékra, amely július 9-én kezdődik »Commerce«-nél Somborban vegye. 5625

»Alexa« nyakkendőipar 10 dinárért fordítja ki régi nyakkendőjét. Korzó. 1249

Férfi, női és gyermekcipők, valamint szandálok nagy választékban; kézimunkavarrás, drukkolás olcsón, divatosan Budanovics Terézianál, Rudics uccai pavilon. Ügyes himzölány felvétetik. 1483

Autógarage, javítóműhely, autó és kerékpárgumi vulkanizáló. Speciális alumínium hegesztés. Bata-garage és Takács vulkanizáló Zrinjski trg 24. Tanoncok felvétetnek. 4289

Apróhirdetés a Bács megyei Napló részére Szuboticán, az Aleksandrova utcában, Pressburger-féle üzletben is feladható.

Közvetítjük a legrovidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ul. 9. 5745